

Gemeente Amsterdam

Dienst Onderzoek en Statistiek

Draagvlakmeting vernieuwingsoperatie Parkstad

Project: 5083

In opdracht van: Bureau Parkstad

dr. W. Bosveld

drs. S. Crok

drs. K. Klein Wolt

drs. D. Ponsen

drs. J. Slot

L. Wiewel

Weesperstraat 79

1018 VN Amsterdam

Telefoon 020 527 9457

k.kleinwolt@os.amsterdam.nl

w.bosveld@os.amsterdam.nl

Postbus 658

1000 AR Amsterdam

Fax 020 527 9595

www.os.amsterdam.nl

Amsterdam, juli 2005

Gemeente Amsterdam
Dienst Onderzoek en Statistiek

Draagvlakmeting vernieuwingsoperatie Parkstad

Inhoud

Inleiding	5
1 Draagvlak bewoners	7
1.1 Bewoners geven gemiddeld een 6,8 voor hun buurt	7
1.2 Leeftijd en woontijd het meest van invloed op de verhuisgeneigdheid	10
1.3 Sloop van de woning meest genoemde verhuisreden	14
1.4 Sloop- en vernieuwingsplannen meest bekend	17
1.5 Niet alle bewoners weten dat ze in een vernieuwingsgebied wonen	21
1.6 Mening over de vernieuwingsplannen	25
1.7 Bewoners op verschillende manieren geïnformeerd	30
1.8 Wat mist men momenteel in Nieuw West?	31
1.9 De toekomst	34
1.10 Waarom ouderen minder positief zijn over de vernieuwingen	34
2 Draagvlak ondernemers	37
2.1 Groot deel ondernemers al lange tijd in Nieuw West gevestigd	37
2.2 Ondernemers waarderen de buurt met gemiddeld een 6,5	39
2.3 Sloopplannen zijn het meest bekend onder ondernemers	41
2.4 Ondernemers ervaren weinig overlast door vernieuwingen	42
2.5 Informatiekrant grootste bron van informatie	44
2.6 Met name grote bedrijven positief over vernieuwingen	45
3 Imago Nieuw West	47
3.1 Associaties met Nieuw West: allochtonen, saai en nieuwbouw	47
3.2 Armoedige sfeer	49
3.3 De woningvoorraad: goedkoop en lelijk	51
3.4 Openbare ruimte: rommelig en groen	52
3.5 Nieuw West goed bereikbaar	52
3.6 Bijna kwart heeft interesse voor een woning in Nieuw West	54
3.7 Nadere analyse: wie heeft interesse voor Nieuw West?	57
Conclusies	59

Inleiding

Het Ontwikkelingsplan voor de Westelijke Tuinsteden, Richting ParkStad 2015, bevat afspraken op het terrein van wonen, sociale vernieuwing, economie en ruimtelijke vernieuwing voor de periode tot 2015. Het programma, dat startte in 2001, is inmiddels in het vierde jaar van zijn uitvoering. De planvorming is voor een groot deel gereed, er is sprake van concrete uitvoering en veel bewoners en ondernemers hebben inmiddels concrete ervaringen met de vernieuwing.

Om meer inzicht te krijgen in hoe bewoners en ondernemers uit Nieuw West deze vernieuwing ervaren heeft Bureau Parkstad aan O+S, de Dienst Onderzoek en Statistiek, opdracht gegeven hier een onderzoek naar te verrichten.

Naast inzicht in het draagvlak onder bewoners en ondernemers is Bureau Parkstad ook geïnteresseerd in het imago van Nieuw West zoals dat bij de inwoners uit de rest van Amsterdam bestaat. Om die reden is naast het meten van het draagvlak ook een imagometing uitgevoerd.

Het totale onderzoek bestaat uit drie delen, te weten het meten van het draagvlak voor de vernieuwing onder bewoners (deel 1), het meten van het draagvlak voor de vernieuwing onder ondernemers (deel 2) en een imago-onderzoek van Nieuw West onder Amsterdammers woonachtig in andere delen van de stad (deel 3).

De bewoners zijn zowel telefonisch als face- to- face ondervraagd. In totaal zijn 462 bewoners telefonisch ondervraagd en 208 allochtone bewoners zijn face- to- face ondervraagd. De gesprekken hebben plaats gevonden in de periode van 11 april tot en met 28 april 2005. De ondernemers zijn in de periode van 19 april tot en met 29 april 2005 ook telefonisch en face-to-face ondervraagd. In totaal hebben 177 ondernemers meegewerkt aan het onderzoek, waarvan 100 grote ondernemers en 77 kleine ondernemers. Om het imago van Nieuw West in de rest van de stad te achterhalen zijn tussen 28 april 2005 en 1 mei 2005 in totaal 250 panelleden van het online panel van O+S benaderd met een korte vragenlijst. Hierbij zijn de bewoners uit Nieuw West zelf, bewoners uit Amsterdam-Centrum en Oud-West buiten beschouwing gelaten.

Tabel 1 Aantal respondenten naar doelgroep, 2005

bewoners Nieuw West	664
ondernemers Nieuw West	177
overige Amsterdammers	719

In deze rapportage zullen de resultaten van de bewoners, ondernemers en overige Amsterdammers in aparte hoofdstukken worden besproken. Bij de vragen die zowel aan de bewoners als ondernemers zijn gesteld zal een vergelijking worden gemaakt tussen de twee groepen. Verder geldt dat er bij de bewoners en de ondernemers de aanwezigheid van een drietal clusters zal worden getoetst. Het gaat om de volgende drie clusters:

1. Een groep die (grote) binding heeft met de buurt, die tevreden is en geen veranderingen nodig acht.
2. Een groep die verhuigeneigd is, de binding met de wijk is minder groot dan bij de eerste groep.
3. Een groep van mensen die hun kans afwachten om te vertrekken en geen binding hebben met de wijk.

Tevens zal worden gekeken naar eventuele verschillen tussen bewoners op de volgende achtergrondvragen:

- leeftijd hoofdbewoner
- hoe lang woonachtig op dit adres
- hoe lang woonachtig in de buurt
- opleidingsniveau hoofdbewoner
- dagelijkse bezigheden hoofdbewoner
- inkomen huishouden en bron van inkomen hoofdbewoner
- etnische afkomst hoofdbewoner

Indien er significante verschillen worden gevonden tussen verschillende groepen bewoners dan zullen deze verschillen in de rapportage worden beschreven.

Leeswijzer

Allereerst zullen de resultaten voor de bewoners worden besproken, waarbij zal worden gekeken naar het draagvlak van de bewoners en de aanwezigheid van de verschillende clusters. In het tweede hoofdstuk staan de ondernemers centraal. Ook hier wordt bekeken wat het draagvlak voor de vernieuwing is en wordt ingezoomd op eventueel aanwezige factoren voor binding met de buurt. Het derde hoofdstuk bevat de resultaten van de imagometing onder overige Amsterdammers. Een overzicht van de belangrijkste resultaten en conclusies wordt in hoofdstuk 4 gegeven. In de bijlagen zijn achtereenvolgens te vinden: de vragenlijst voor bewoners, de vragenlijst voor ondernemers, de vragenlijst voor de overige Amsterdammers en de open antwoorden voor bewoners en ondernemers.

1 Draagvlak bewoners

Wat vinden de bewoners van Nieuw West van de vernieuwing die op dit moment in hun woonomgeving plaatsvindt, of in de toekomst zal gaan plaatsvinden? Zijn zij bekend met de vernieuwingsplannen? Vinden bewoners dat de buurt er op vooruit zal gaan? Willen bewoners zelf nog lang in de buurt blijven wonen? Op deze en op andere vragen zal in dit hoofdstuk een antwoord worden gegeven.

1.1 Bewoners geven gemiddeld een 6,8 voor hun buurt

De bewoners van Nieuw West waarderen hun buurt met gemiddeld een 6,8. Van de 670 ondervraagde bewoners hebben er 664 hun buurt gewaardeerd met een rapportcijfer. Het cijfer dat het meest gegeven is, is een 7. Het rapportcijfer varieert voor de verschillende buurten van Nieuw West. De bewoners van de Kolenkit zijn het meest tevreden met hun buurt, zij geven gemiddeld een 7,1. Bewoners uit Osdorp geven gemiddeld een 6,8 en bewoners uit Slotervaart een 6,7. Bewoners uit Geuzenveld-Slotermeer geven gemiddeld de laagste cijfers in vergelijking met de overige inwoners van Nieuw West, gemiddeld geven de bewoners van Geuzenveld-Slotermeer een 6,6. De gevonden verschillen zijn echter niet significant.¹

Wel blijkt het aantal jaar dat men in de huidige woning en de huidige buurt woont een rol te spelen bij het rapportcijfer. Bewoners die nog niet zo lang in Nieuw West wonen, zijn minder tevreden dan bewoners die er langer wonen. Opvallend is dat de bewoners die er het langst wonen, niet automatisch het meest tevreden zijn.

Tabel 1.1 Rapportcijfer voor de tevredenheid met de buurt, 2005

	aantal jaar in buurt	aantal jaar in woning
1 jaar of korter	6,3	6,5
2 tot 5 jaar	6,9	6,8
6 tot 10 jaar	7,0	6,9
langer dan 10 jaar	6,7	6,7
totaal	6,8	6,8

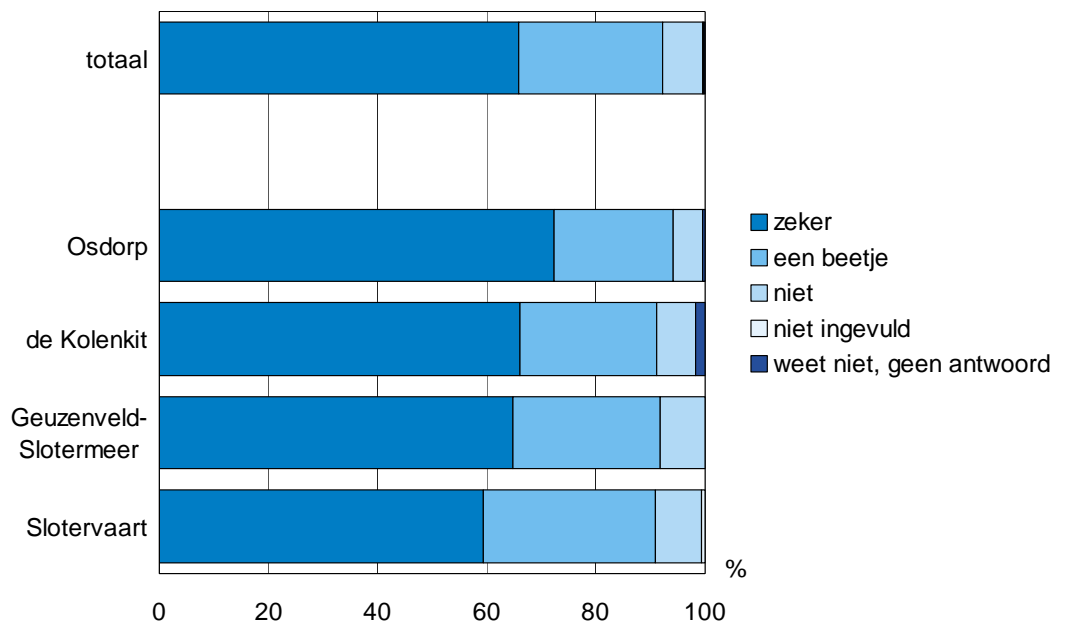
Ook blijkt er een significant verschil te bestaan tussen allochtone en autochtone bewoners: allochtone bewoners spreken zich positiever uit over hun buurt (6,9) in vergelijking met de autochtone bewoners (6,6).

¹ Ook in het onderzoek Wonen in Amsterdam is gevraagd naar de tevredenheid met de buurt. De Kolenkit gaven hier gemiddeld een 5,2, bewoners uit Geuzenveld-Slotermeer een 6,2, bewoners uit Osdorp een 6,7 en bewoners uit Slotervaart een 6,6.

De meeste bewoners voelen zich prettig in de buurt waar ze wonen (66%), een gering deel (7%) geeft aan zich niet prettig te voelen. Een kwart (26%) geeft dat ze zich een beetje prettig voelen.

Niet alle bewoners voelen zich even prettig in de buurt (zie figuur 1.2). Er is een verschil tussen bewoners uit Osdorp en Slotervaart. Bewoners uit Osdorp geven relatief vaker aan zich zeker prettig te voelen in de buurt waar ze wonen (72%), bewoners uit Slotervaart geven dit minder vaak aan (59%). De mate waarin bewoners uit de Kolenkit en Geuzenveld-Slotermeer zich prettig voelen, komt overeen met het gemiddelde van alle bewoners uit Nieuw West en verschillen ook niet van de andere buurten.

Figuur 1.2 De mate waarin de bewoners van de verschillende delen van Nieuw West zich prettig voelen in hun woonbuurt, 2005

Ook de mate waarin men zich prettig voelt in de buurt is afhankelijk van de etniciteit. Allochtone inwoners geven relatief vaker aan zich zeker prettig te voelen (70%) in vergelijking met autochtone bewoners (63%). Overige verschillen zijn niet gevonden. Bewoners die langer in de buurt en de huidige woning wonen voelen zich niet prettiger of minder prettig dan bewoners die korter in de buurt en de huidige woning wonen.

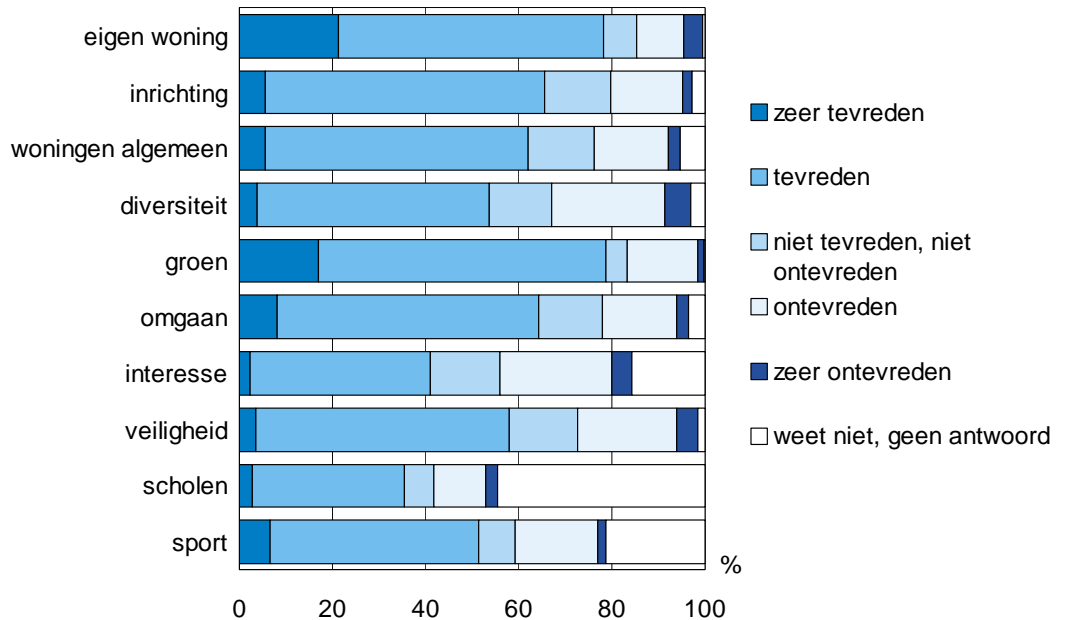
Naast een algemeen rapportcijfer en de mate waarin men zich prettig voelt in de woonbuurt is aan de bewoners van een aantal verschillende kenmerken van de buurt gevraagd hoe tevreden men is over deze kenmerken in de eigen buurt. Het gaat om de volgende kenmerken:

- de eigen woning
- de inrichting van de eigen buurt
- de woningen in de buurt
- de diversiteit van de samenstelling van de bevolking

- het groen in de buurt
- de manier waarop bewoners met elkaar omgaan
- de interesse van de bewoners voor hun buurt
- de veiligheid
- de scholen
- de mogelijkheden voor sport en recreatie

De bewoners die face-to-face zijn ondervraagd zijn niet alle stellingen voorgelegd, aan hen is *niet* gevraagd hoe zij het groen in de buurt waarderen, wat zij vinden van de interesse van de bewoners voor hun buurt en wat zij vinden van de mogelijkheden voor sport en recreatie. In figuur 1.3 zijn de resultaten weergegeven.

Figuur 1.3 De mate waarin de bewoners tevreden zijn over verschillende kenmerken van de eigen buurt, 2005

Uit de figuur valt af te lezen dat voor alle kenmerken geldt dat een gering deel van de bewoners er *zeer* tevreden over is. Wel geeft een groot deel van de bewoners aan tevreden te zijn over de kenmerken. Het meest tevreden zijn de bewoners over de eigen woning en over het groen in de buurt. Het meest ontevreden zijn de bewoners over de diversiteit van de samenstelling van de bevolking en over de interesse van de bewoners voor hun buurt: respectievelijk 30% en 28% is (zeer) ontevreden.

De bewoners hebben niet overal een uitgesproken mening over. Voor de interesse van de bewoners voor de buurt, de scholen in de buurt en over de mogelijkheden voor sport en recreatie geldt dat een aanzienlijk deel van de bewoners geen antwoord heeft gegeven. Dit geldt het meest voor de scholen in de buurt. Wel geldt ook bij deze drie kenmerken dat van de bewoners die *wel* een antwoord hebben gegeven, het grootste deel tevreden is.

Verder geldt ook dat bewoners met kinderen positiever zijn over de scholen dan de gemiddelde bewoner: in totaal geeft 44% aan (zeer) tevreden te zijn.²

Uit bovenstaande blijkt dat bewoners het aspect dat het dichtst bij hen staat (de eigen woning) het meest positief beoordelen. Aspecten die verder van hen af staan, zoals de scholen in de buurt en het omgaan van mensen met elkaar, worden minder positief beoordeeld. Deze trend werd ook door het SCP beschreven. Onderzoek van het SCP heeft namelijk uitgewezen dat burgers meer tevreden zijn met het eigen leven dan met de samenleving in het algemeen.³ De burgers waarderen de tevredenheid met de samenleving met een 5 terwijl 80% van de burgers (zeer) tevreden is over het eigen leven.

1.2 Leeftijd en woonduur het meest van invloed op de verhuigeneidheid

Van alle ondervraagden geeft 25% aan te vrijwel zeker binnen twee jaar te willen verhuizen, 11% zegt misschien binnen twee jaar te willen verhuizen. Nog eens 11% wil niet binnen twee jaar maar wel binnen vijf jaar verhuizen en 3% wil wel verhuizen maar niet binnen vijf jaar. Ook is er een kleine groep die al andere huisvesting gevonden heeft (1%) en een handjevol bewoners dat aangeeft wel te willen verhuizen, maar niet te kunnen (0,4%). De totale verhuigeneidheid komt hiermee op 51%. Iets minder dan de helft van de ondervraagden geeft aan niet te willen verhuizen (44%). De overige 5% weet het niet of is al verhuisd.

Vergelijken we deze verhuigeneidheid met resultaten uit onderzoek uit de regio⁴ dan valt op dat de bewoners uit Nieuw West iets vaker verhuigeneid dan de gemiddelde bewoner uit de regio. Het regio-onderzoek heeft uitgewezen dat de gemiddelde verhuigeneidheid in de regio op 46% ligt. In de Nieuw West is de verhuigeneidheid 51%. Uit hetzelfde regio-onderzoek kwam naar voren dat de gemeente Haarlem en Amsterdam de grootste verhuigeneidheid kende: meer dan de helft van de bewoners gaf aan te willen verhuizen, dit komt overeen met de resultaten van de bewoners uit Nieuw West.

Het percentage bewoners uit de regio dat **niet** binnen twee jaar wil verhuizen is 42%. Dit komt redelijk overeen met de 44% van de bewoners uit Nieuw West die niet willen verhuizen.

De verhuigeneidheid van de bewoners uit Nieuw West komt overeen met de resultaten uit het onderzoek Wonen in Amsterdam uit 2003 (WIA). Uit het WIA bleek dat de verhuigeneidheid onder Amsterdammers gemiddeld 53% is (41% wil niet verhuizen, 6% weet het niet).

² Hiervan is 2% zeer tevreden en 42% tevreden.

³ Bron: In het zicht van de toekomst : Sociaal en Cultureel Rapport 2004 (SCP 2004)

⁴ Bron: Regio in Beeld 2004 – *Feiten en cijfers over de Regionale Samenwerking Amsterdam* (O+S 2004). Het betreft hier onderzoek in de volgende gemeenten: Almere, Amstelveen, Amsterdam, Diemen, Haarlem, Haarlemmermeer, Hilversum, Purmerend en Zaanstad.

Welke bewoners willen verhuizen? Eén van de onderzoeksvragen is geweest om een structuur te ontdekken in het type bewoner van Nieuw West, waarbij van te voren werd verwacht dat de volgende drie groepen bewoners te onderscheiden zouden kunnen worden:

- een groep die (grote) binding heeft met de buurt, die tevreden is en geen veranderingen nodig acht
- een groep die verhuigeneigd is, de binding met de wijk is minder groot dan bij de eerste groep
- een groep van mensen die hun kans afwachten om te vertrekken en geen binding hebben met de wijk

In dit geval wordt er vanuit gegaan dat de verhuigeneigheid ten grondslag ligt aan deze drie groepen, waarbij de eerste groep niet wil verhuizen, de tweede groep enigszins verhuigeneigd is en de derde en laatste groep zeker wil verhuizen. In tabel 1.4 wordt voor de verschillende groepen weergegeven in welke mate zij zich verbonden voelen met hun buurt.

Tabel 1.4 Oordeel over diverse aspecten van de buurt, naar verhuigeneigheid

	wil niet verhuizen (n=298)	wil misschien verhuizen (n=165)	wil binnen 2 jaar verhuizen (n=176)
rapportcijfer tevredenheid	7,1	6,6	6,2
voelt zich zeker prettig (%)	77	62	51
voelt zich een beetje prettig (%)	21	32	32
voelt zich niet prettig (%)	3	6	17
(zeer) tevreden over eigen woning (%)	92	69	63
neutraal over eigen woning (%)	3	13	9
(zeer) ontevreden over eigen woning (%)	4	18	29
(zeer) tevreden over inrichting buurt (%)	73	67	53
neutraal over inrichting buurt (%)	10	19	17
(zeer) ontevreden over inrichting buurt (%)	13	12	27
(zeer) tevreden over woningen in de buurt (%)	76	55	45
neutraal over woningen in de buurt (%)	11	17	17
(zeer) ontevreden over woningen in de buurt (%)	8	22	33
mist <i>geen enkele</i> activiteit (%)	38	32	26
woningen zijn prima (%)	39	30	30
woningen zijn niet prima, maar ook niet slecht (%)	16	13	13
woningen zijn slecht (%)	39	52	55

Noot: 1. De percentages tellen niet in alle gevallen op tot 100% aangezien de categorie 'weet niet' niet is opgenomen in deze tabel. 2. Alle gevonden waarden verschillen significant van elkaar waarbij geldt dat $p < .05$.

De eerste groep, met grote binding, bestaat uit 298 respondenten (45% van het totaal). Deze groep geeft aan niet te willen verhuizen. De antwoorden die deze groep geeft wijzen in de richting van een grote tevredenheid: rapportcijfer voor de tevredenheid met de buurt is een 7,1, 77% voelt zich zeker prettig, 92% is (zeer) tevreden over hun woning, 76% is (zeer) tevreden over de woningen in de buurt en 73% is (zeer) tevreden over de inrichting van de buurt. Deze groep bewoners heeft dus een grote binding en acht geen verandering nodig: 38% mist geen enkele activiteit en 39% vindt dat de woningen prima zijn en niet vernieuwd zouden hoeven worden.

De groep die enigszins verhuiscandidate is, bestaat uit 165 bewoners (25% van het totaal). Deze bewoners willen misschien binnen twee jaar verhuizen of over een langere periode. De binding en de tevredenheid van deze groep is wat lager dan van de groep bewoners die helemaal niet willen vertrekken: het rapportcijfer (6,6) ligt wat lager dan de groep met grote binding en ook op de andere aspecten scoort deze groep wat lager dan de eerste groep.

De derde groep, de verhuiscandidate die graag willen vertrekken uit de buurt, is de groep bewoners die binnen twee jaar wil verhuizen. Binnen dit onderzoek zijn er 176 respondenten die in deze groep vallen (26% van het totaal). Deze groep geeft de laagste cijfers voor de tevredenheid (maar nog wel voldoende), voelen zich minder vaak prettig in de buurt en zijn ook minder tevreden over hun huis en over de buurt. Volgens meer dan de helft van deze groep zijn de woningen dan ook slecht en aan vernieuwing toe.

Van de genoemde variabelen in tabel 1.4 blijkt dat het oordeel over de eigen woning het meest bijdraagt aan de verhuiscandidate. Bewoners die tevreden zijn over de eigen woning, willen minder vaak verhuizen dan bewoners die niet tevreden zijn over de eigen woning. De overige variabelen dragen ook bij aan de verhuiscandidate, maar in mindere mate.

Wie zijn de bewoners die willen verhuizen?

Een regressieanalyse op achtergrondvariabelen heeft uitgewezen dat leeftijd en het aantal jaar dat men in de huidige woning woont het meest van invloed zijn op de verhuiscandidate.⁵ Daarbij geldt dat de leeftijd twee keer zoveel bijdraagt aan de verhuiscandidate in vergelijking met het aantal jaar dat men in de woning woont. Ook is de richting van beide variabelen verschillend: voor leeftijd geldt dat naarmate men ouder is men *minder* vaak wil verhuizen. Voor het aantal jaar dat men in de woning woont geldt dat naarmate men langer in de woning woont men *vaker* wil verhuizen.⁶

Ook een andere statistische analyse, de clusteranalyse, heeft uitgewezen dat leeftijd en het aantal jaar dat men in de woning woont een grote bijdrage leveren aan de verhuiscandidate. Uit deze analyse werd tevens duidelijk dat er bij de jongere bewoners iets anders meespeelt bij de verhuiscandidate in vergelijking met de oudere bewoners.

⁵ Bij de regressieanalyse zijn de volgende achtergrondvariabelen meegenomen: leeftijd, aantal jaar dat men in de woning woont, aantal jaar dat men in de buurt woont, inkomen, opleiding en fase van vernieuwing waarin de buurt waarin men woont zich bevindt.

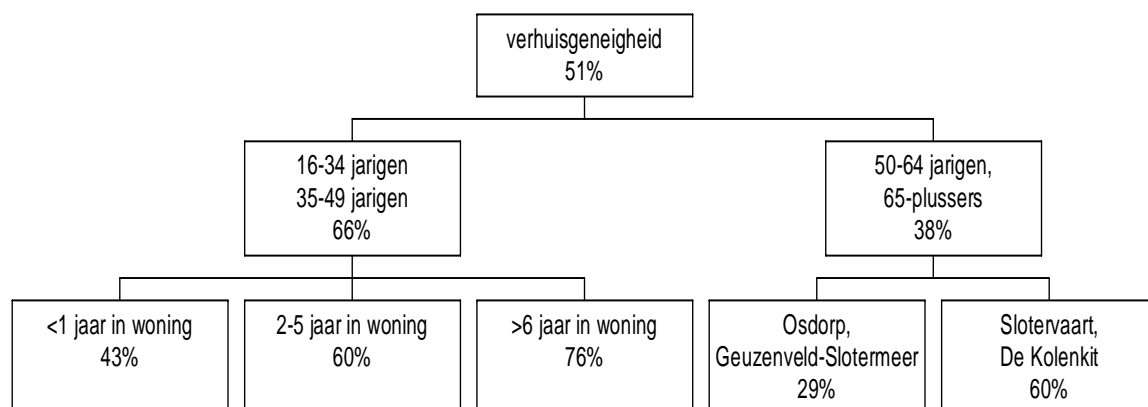
⁶ De regressievergelijking voor verhuiscandidate luidt als volgt:
verhuiscandidate = 1.411 - 0.354 * leeftijd + 0.144 * aantal jaar in woning. Samen verklaren de twee variabelen 1/10^e van de variantie, dit is niet heel hoog, maar de overige achtergrondvariabelen die in deze regressie zijn meegenomen verklaren nog minder.

In figuur 1.5 staan de resultaten van de analyse weergegeven. De verhuiscgenigheid wordt voornamelijk bepaald door leeftijd: jongere bewoners zijn relatief vaker verhuiscgenig (gemiddeld 66%) dan oudere bewoners (gemiddeld 38%).⁷ Uit de figuur valt af te lezen dat van alle ondervraagden 51% verhuiscgenig is, van alle bewoners tussen de 16-49 jaar is 66% verhuiscgenig en van alle bewoners van 50 jaar en ouder is 38% verhuiscgenig.⁸

Binnen de groep jongere bewoners (jonger dan 50 jaar) speelt het aantal jaar dat men in de huidige woning woont een grote rol bij de verhuiscgenigheid. Hierbij geldt dat hoe langer men in de buurt woont, des te meer verhuiscgenig men is. Van de bewoners die korter dan 1 jaar in de huidige woning wonen zegt 43% te willen verhuizen, bij de bewoners die er 2 tot 5 jaar wonen zegt 60% te willen verhuizen en van de bewoners die langer dan 6 jaar in de huidige woning wonen zegt 76% te willen verhuizen.

Binnen de groep 50-plussers speelt de buurt waarin men woont ook een belangrijke rol bij de verhuiscgenigheid. Bewoners uit Osdorp en Geuzenveld-Slotermeer zijn minder verhuiscgenig (29% van de bewoners wil verhuizen) in vergelijking met bewoners uit de Kolenkit en Slotervaart (60% wil verhuizen).

Figuur 1.5 Verhuiscgenigheid bewoners Nieuw West

Zoals vermeld zijn bij de analyses verschillende achtergrondvariabelen meegenomen. Tussen deze achtergrondvariabelen bestaat onderling ook een verband. Zo zijn de oudere bewoners (die minder vaak willen verhuizen) relatief vaak alleenstaand, zijn oudere bewoners vaak laag opgeleid, zijn ze vaak autochtoon en wonen ze relatief vaak langer dan 10 jaar in de buurt. Ook de alleenstaanden, lager opgeleiden, autochtonen en bewoners die langer dan 10 jaar in de buurt wonen willen minder vaak verhuizen. Er is dus sprake van een verband: dat de alleenstaanden minder vaak willen verhuizen is niet geheel verrassend aangezien alleenstaanden relatief vaak 50-plus zijn.

Er bestaat niet alleen een verband tussen leeftijd en de overige variabelen, ook tussen de andere achtergrondvariabelen onderling bestaan verbanden: zo wonen autochtonen bijvoorbeeld relatief vaak langer in de buurt en hebben meerpersoonshuishoudens vaker

⁷ Onder verhuiscgenigheid wordt in dit geval verstaan bewoners die binnen twee jaar willen verhuizen en bewoners die over een langere periode willen verhuizen.

⁸ Van iedere groep afzonderlijk is de verhuiscgenigheid weergegeven, de percentages tellen daardoor niet op tot 100%.

een hoger inkomen (en voor al deze groepen geldt dat ze minder vaak willen verhuizen). Deze onderlinge samenhang werd *niet* gevonden tussen het aantal jaar dat men in de woning woont en het type huishouden, tussen etniciteit en inkomen en tussen etniciteit en opleiding. In alle overige combinaties is er wel sprake van een onderling verband, dit verband is het sterkst bij het aantal jaar dat men in de woning woont en het aantal jaar dat men in de buurt woont en tussen leeftijd en etniciteit. Allochtone respondenten zijn vaker jong en autochtone respondenten zijn vaker oud. In de bijlage 6 staat een overzicht van de verhuisgeneigdheid voor verschillende groepen bewoners.

Concluderend kan worden gesteld dat leeftijd het meest een rol speelt bij de verhuisgeneigdheid: jonge bewoners willen vaker verhuizen dan oudere bewoners. Binnen de groep jongere bewoners zijn het vaak de bewoners die al wat langer in Nieuw West wonen die willen vertrekken. De 16-34 jarigen die er net zijn komen wonen, willen niet graag weg. Oudere bewoners zijn minder geneigd om uit Nieuw West te vertrekken, de ouderen die dat toch willen zijn voornamelijk woonachtig in Slotervaart en de Kolenkit.

In de volgende paragrafen wordt voor de groep die het meest geneigd is tot verhuizen (de groep bewoners jonger dan 49 jaar en langer dan 6 jaar woonachtig in de huidige woning) gekeken waarom zij willen verhuizen, wat zij missen in de buurt en wat zij vinden van de vernieuwingen in Nieuw West.

1.3 Sloop van de woning meest genoemde verhuisredenen

De meest genoemde reden om te verhuizen heeft betrekking op de vernieuwingsoperatie in Nieuw West: 34% van de bewoners geeft aan dat hun huidige woning gesloopt wordt. Ook redenen die losstaan van de vernieuwingsoperatie worden genoemd als motief om te vertrekken uit de buurt. Een te kleine woning is daarvan de meest genoemde reden (18%), gevolgd door een ander type woning (13%) en een slechte buurt (13%). In tabel 1.6 staan alle genoemde verhuisredenen weergegeven.

Tabel 1.6 Verhuisredenen van bewoners uit Nieuw West, 2005

huidige woning wordt gesloopt	34
woning te klein	18
ander type woning	13
slechte buurt	13
veiligheid is onvoldoende	5
woning is slecht onderhouden	4
wil zelfstandig wonen	4
buurt valt me tegen	4
wil woning kopen	3
slechte kwaliteit scholen	3
de burens liggen mij niet zo	3
moet verhuizen	3
vandalisme, vervuiling	2
straat te druk, te lawaaierig	2
verzorgingstehuis, bejaardentehuis	2
te weinig parkeerplaatsen	1
te weinig groen	1
werksituatie verandert	0
anders, namelijk	12
weet niet, geen antwoord	3

Het zijn met name bewoners uit de Kolenkit die aangeven dat ze binnen twee jaar gaan verhuizen doordat hun huidige woning gesloopt wordt (58%, zie tabel 1.7). In de drie overige stadsdelen spelen ook andere redenen een rol. Zo geldt voor 29% van de ondervraagden uit Geuzenveld-Slotermeer dat de te kleine woning de meest genoemde verhuisreden is (zie tabel 1.8). Het grootste deel van de bewoners uit Osdorp geeft ook aan door de sloop te zullen gaan verhuizen, echter ook geeft een redelijk deel aan een ander type woning te willen (zie tabel 1.9). Uit tabel 1.10 wordt duidelijk dat een deel van de bewoners van Slotervaart geeft naast de toekomstige sloop aan dat de slechte buurt een reden voor hen is om te verhuizen.

Tabel 1.7 Verhuisredenen van bewoners uit de Kolenkit, 2005

huidige woning wordt gesloopt	58
woning te klein	15
slechte buurt	10

Tabel 1.8 Verhuisredenen van bewoners uit Geuzenveld-Slotermeer, 2005

woning te klein	29
huidige woning wordt gesloopt	18
ander type woning	13

Tabel 1.9 Verhuisredenen van bewoners uit Osdorp, 2005

huidige woning wordt gesloopt	39
slechte buurt	17
woning te klein	11

Tabel 1.10 Verhuisredenen van bewoners uit Slotervaart, 2005

huidige woning wordt gesloopt	36
ander type woning	21
woning te klein	16

Wat mist de groep bewoners die graag wil verhuizen?

De bewoners die het meest verhuigeneigd zijn (de bewoners jonger dan 49 jaar die al langer dan zes jaar in de huidige woning wonen) noemen vaak de te kleine woning als reden om te verhuizen (26%). Ook de sloop van de huidige woning wordt door 20% van deze bewoners als verhuisreden opgegeven en 16% geeft aan een ander type woning te willen. De overige redenen worden minder vaak genoemd door deze groep. Een deel van deze bewoners die al langer dan zes jaar in de huidige woning wonen moet dus verhuizen vanwege de sloop en willen niet uit zich zelf weg.

Uit paragraaf 1.2 is duidelijk geworden dat 44% van de ondervraagden niet wil verhuizen. De belangrijkste reden om niet te willen verhuizen is dat de woning bevalt: 71% van de ondervraagden noemt deze reden. Daarnaast geeft 34% aan dat de buurt leuk is en zegt 10% al lang in de buurt te wonen en daarom niet te willen verhuizen. Er is hierbij geen verschil gevonden tussen de verschillende buurten van Nieuw West.

Waar wil men naar toe verhuizen?

De meeste bewoners willen graag in hun eigen stadsdeel blijven wonen. Dit geldt voor zowel bewoners die weg *moeten* (vanwege sloop) als voor bewoners die zelf weg *willen* (vanwege bijvoorbeeld een te kleine woning). Ook de groep die het meest verhuigeneigd is (de bewoners jonger dan 49 jaar die al langer dan zes jaar in de huidige woning wonen), geeft voornamelijk aan binnen Nieuw West te willen verhuizen: Osdorp en Geuzenveld-Slotermeer zijn het meest genoemd. Het grootste deel van deze ondervraagden woont nu ook in Geuzenveld-Slotermeer.

Ook geeft een deel aan geen speciale voorkeur te hebben of graag buiten Amsterdam te willen wonen. Dit beeld zien we ook bij de overige respondenten, en hierin wijkt deze specifieke verhuigeneigde groep dus niet af van de overige ondervraagden.

De bewoners uit Osdorp willen het meest in hun eigen buurt blijven: meer dan de helft van de bewoners geeft aan binnen het stadsdeel te willen verhuizen (56%). Over alle respondenten gezien is Osdorp ook het meest 'gewilde' stadsdeel. Zo geeft 10% van de bewoners uit de Kolenkit aan naar Osdorp te willen verhuizen. Een groot deel van de bewoners uit Geuzenveld-Slotermeer geven aan of te willen verhuizen Osdorp of buiten Amsterdam te willen gaan wonen. Osdorp is ook in trek bij bewoners uit Slotervaart: 10% van de bewoners wil graag naar Osdorp verhuizen.

Tabel 1.11 Overwogen stadsdeel/stad in geval van verhuizing, procenten, 2005

	de Kolenkit	Geuzenveld-Slotermeer	Osdorp	Slotervaart	totaal
Amsterdam-Centrum	-	2	3	5	3
Westerpark	-	-	-	1	0
Oud-West	-	2	2	2	1
Zeeburg	-	2	1	2	1
Bos en Lommer	42	2	1	2	6
De Baarsjes	-	1	-	1	0
Amsterdam-Noord	4	5	-	2	3
Geuzenveld-Slotermeer	6	22	3	2	9
Osdorp	10	14	56	10	23
Slotervaart	2	2	-	34	11
Zuidoost	-	1	-	1	0
Oost/Watergraafsmeer	-	-	1	2	1
Amsterdam Oud-Zuid	4	3	1	2	2
Zuideramstel	-	1	-	2	1
buiten Amsterdam	4	17	11	10	12
geen speciale voorkeur	10	9	11	9	10
Amstelveen	2	-	1	2	1
Hoofddorp	-	2	1	2	1
Almere	6	4	3	1	3
niet ingevuld	-	1	-	-	0
weet niet, geen antwoord	8	12	7	8	9

Vervolgens is aan de respondenten gevraagd wat voor type woning hun voorkeur heeft. In totaal hebben 195 respondenten deze vraag beantwoord.⁹ Binnen deze groep heeft een eengezinswoning (34%) of etagewoning (32%) de meeste voorkeur. Ook geeft 10% aan de voorkeur te geven aan een seniorenwoning. De overige woningtypen als maisonnette, een WIBO¹⁰ of een verzorgingstehuis worden minder genoemd (alle typen zijn door 2% genoemd).

Deze groep bewoners die het meest verhuisgeneigd is bestaat voor een groot deel uit stellen met kinderen (40%). Binnen deze groep wordt een eengezinswoning het meest genoemd (55%) als gewenst woningtype.

1.4 Sloop- en vernieuwingsplannen meest bekend

Aan de respondenten die telefonisch zijn ondervraagd is gevraagd of zij voorbeelden kunnen noemen van vernieuwingsprojecten. Een kwart van de bewoners heeft een of enkele voorbeelden genoemd. Veel genoemd zijn de sloop en nieuwbouw plannen en projecten. Uit de genoemde antwoorden blijkt dat bewoners veelal die projecten noemen die binnen hun eigen buurt of stadsdeel plaats vinden. Zo geeft een bewoner van de

⁹ Deze vraag is niet in het face-to-face gedeelte aan de orde gekomen.

¹⁰ WIBO staat voor Wonen In Beschermd Omgeving.

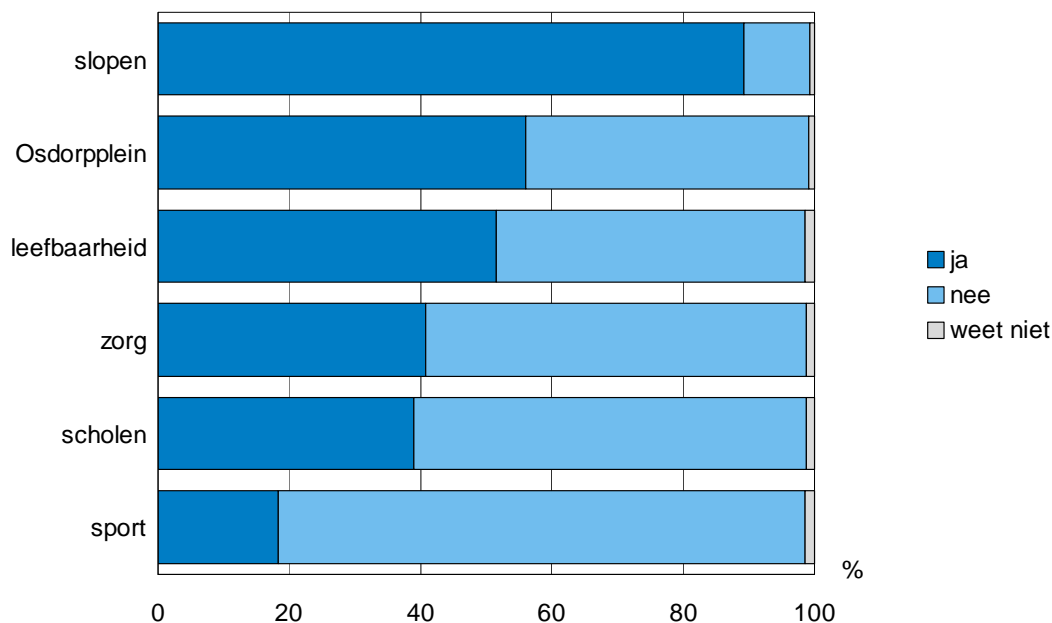
Kolenkit het volgende voorbeeld: “*Nieuw winkelcentrum in de buurt, nieuwe infrastructuur*”. In Geuzenveld-Slotermeer wordt een aantal keer Buurt Negen als voorbeeld genoemd. In Osdorp is de Pieter Calandlaan een aantal keer genoemd: “*Ze zijn allemaal nieuwe huizen aan het bouwen in de Pieter Callandlaan*”. Bewoners uit Slotervaart hebben het onder andere over de plannen bij Lelylaan: “*Bij Lelylaan wordt de buurt gerenoveerd*”.

Dat bewoners met name bekend zijn met het slopen en bouwen van woningen blijkt ook uit het feit dat wanneer zij een aantal plannen voorgelegd krijgen, zij het meest bekend zijn met de plannen voor het slopen en vervangen van woningen. Aan de bewoners zijn de volgende plannen voorgelezen:

- het slopen en vervangen van een groot aantal woningen
- vernieuwing van het winkelgebied op en rond het Osdorpplein
- het verbeteren van de leefbaarheid door bijvoorbeeld meer aandacht voor jongeren, veiligheid en culturele projecten.
- meer zorg in de buurt door nieuwe gezondheidscentra, dienstencentra en steunpunten te bouwen
- de bouw van nieuwe scholen
- het aanleggen van voetbalveldjes en een skate-route

Figuur 1.12 geeft de bekendheid met de verschillende plannen weer. Bijna 90% van de ondervraagden is bekend met het slopen en vervangen van woningen. Ook is meer dan de helft van de bewoners bekend met de vernieuwing op het Osdorpplein en met de verbetering van de leefbaarheid. Het minst bekend zijn het aanleggen van voetbalveldjes en skate-routes.

Figuur 1.12 Bekendheid vernieuwingsplannen, 2005

De bekendheid met de plannen varieert per buurt. Het slopen van woningen is in alle vier de buurten bij een groot deel van de bewoners bekend. De vernieuwing van het Osdorpplein is echter veel vaker bekend bij bewoners die in Osdorp zelf wonen. Bewoners uit Slotervaart zijn wat minder bekend dan de overige bewoners met plannen die te maken hebben met het verbeteren van de leefbaarheid en zorg. Bewoners uit de Kolenkit zijn het minst bekend met plannen voor het bouwen van nieuwe scholen. Het aanleggen van voetbalveldjes en skate-routes varieert niet heel sterk per buurt. Bewoners uit Geuzenveld-Slotermeer lijken er echter iets meer bekend mee dan de overige bewoners.

Tabel 1.13 Bekendheid plannen, naar buurt (procenten, 2005)

	de Kolenkit	Osdorp	Slotervaart	Geuzenveld-Slotermeer	totaal
slopen	91	92	82	91	89
Osdorpplein	30	77	45	47	56
leefbaarheid	61	57	40	53	52
zorg	39	48	24	45	41
scholen	4	44	34	43	39
sport	13	16	15	24	18

Tweederde van de ondervraagde bewoners is van mening dat de vernieuwingen in de toekomst een verbetering zullen zijn voor Nieuw West (66%), 15% twijfelt daar echter aan. Twee van iedere tien ondervraagden hebben deze vraag niet beantwoord (19%). De mening van de bewoners verschilt niet per wijk. Ook zijn er geen verschillen gevonden

tussen bewoners met een hoge en lage verhuigeneidheid. Wel zijn er verschillen gevonden tussen verschillende groepen bewoners.

Het meest van invloed is leeftijd. Allochtonen, bewoners met een middelbaar of hogere opleiding, jongere bewoners, bewoners uit een meerpersoonshuishouden en bewoners die relatief kort in de buurt en woning wonen zijn relatief vaker van mening dat de vernieuwingsplannen een verbetering zullen zijn voor Nieuw West. Autochtonen, bewoners met een lagere opleiding, ouderen, alleenstaanden en bewoners die langer dan 10 jaar in de buurt en in de woning wonen staan hier wat sceptischer tegenover.

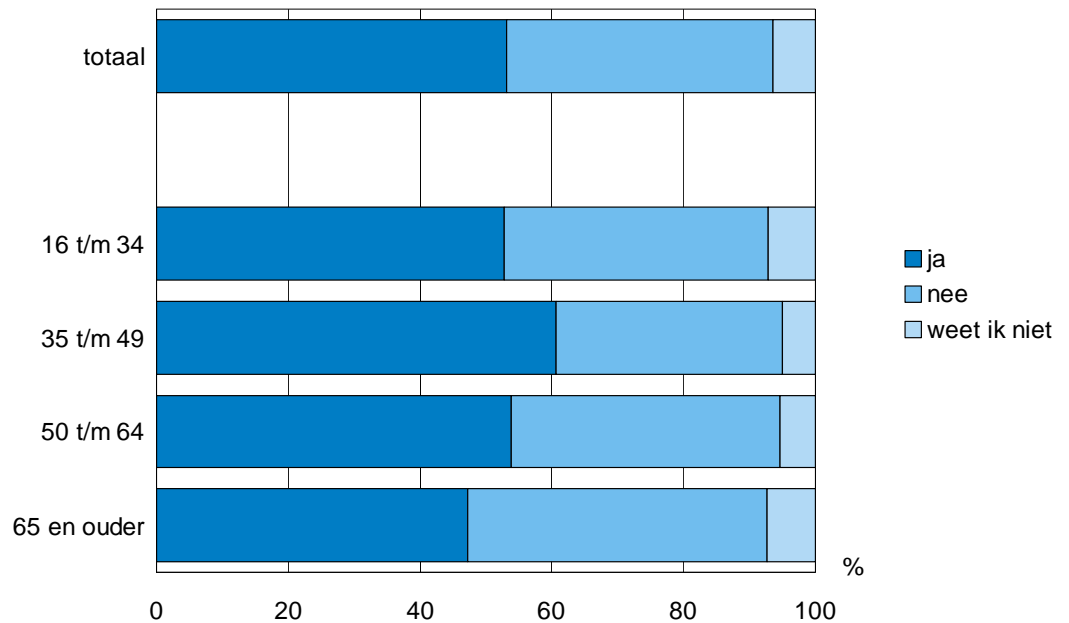
De bewoners die van mening zijn dat de plannen een verbetering zijn, zijn voornamelijk van mening dat de plannen er goed uit zien (17%), de samenstelling van de bevolking gevarieerder wordt (16%) en dat er door de vernieuwingsplannen betere voorzieningen zullen komen (16%). De tegenstanders noemen als voornaamste reden dat de echte problemen in de buurt niet worden aangepakt (23%).

1.5 Niet alle bewoners weten dat ze in een vernieuwingsgebied wonen

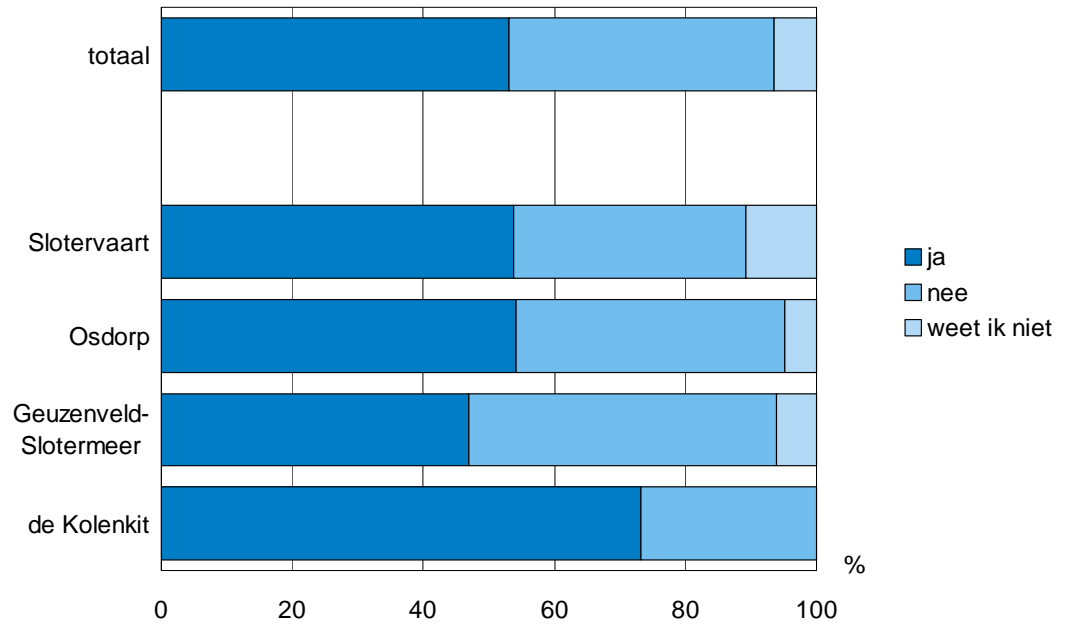
De helft van de respondenten geeft aan in een vernieuwingsgebied te wonen (53%), 40% geeft aan niet in een vernieuwingsgebied te wonen en 6% weet niet of hij/zij in een vernieuwingsgebied woont. Aangezien alleen bewoners zijn ondervraagd die in één van de vernieuwingsgebieden wonen, kan dus worden geconcludeerd dat een groot deel van de bewoners niet op de hoogte is van het feit dat zij in een vernieuwingsgebied wonen. Het zijn vaker 65-plussers die aangeven niet in een vernieuwingsgebied te wonen of niet te weten of ze in een vernieuwingsgebied wonen (zie figuur 1.14). Verder blijken het ook voornamelijk bewoners uit Geuzenveld-Slotermeer te zijn die minder op de hoogte zijn van het feit dat ze in een vernieuwingsgebied wonen (zie figuur 1.15). Bewoners uit de Kolenkit zijn het meest op de hoogte. Overige aspecten als etniciteit en inkomen spelen geen rol bij de bekendheid.

Bewoners die korter dan één jaar of langer dan 10 jaar in de huidige woning en buurt wonen geven minder vaak aan dat ze in een vernieuwingsgebied wonen. Bij deze groep is de bekendheid dus minder dan bij de groep bewoners die er 2 tot 10 jaar woont.

Figuur 1.14 Bekendheid met het feit of men in een vernieuwingsgebied woont, naar leeftijd, 2005

Figuur 1.15 Bekendheid met het feit of men in een vernieuwingsgebied woont, naar stadsdeel, 2005

De vernieuwingsgebieden bevinden zich in verschillende uitvoeringsfasen. Fase 1 is op dit moment al bezig, fase 2 en fase 3 zullen in de verdere toekomst plaatsvinden. Bewoners die in een gebied wonen waar momenteel al vernieuwingen aan de gang zijn, weten vaker dat ze in een vernieuwingsgebied wonen in vergelijking met bewoners die in een gebied wonen waar de vernieuwingen later plaats zullen vinden (zie tabel 1.16).

Figuur 1.16 Bekendheid met het feit of men in een vernieuwingsgebied woont, naar vernieuwingsbuurt, procenten 2005

	ja, ik woon in een vernieuwingsgebied	fase van vernieuwing
Geuzenbaan	87	1
Kolenkit	78	2
Zuidwest Kwadrant	78	1
Osdorp Midden Noord	74	2
Staalman, Delfland	70	2
Buurt9	67	1
Buurt5	65	2
Overtoomse Veld	65	1/2e
Meerenoever	65	2
Geuzenveld Zuid	61	2
Osdorp Centrum	61	1/2e
Lelylaan	59	1
Noordoever	48	2
Wildemanbuurt	44	3
Slotervaart Noord	35	3
De Punt	30	2
Slotemeer Zuid	29	3
Calandterrein	26	1
Slotermeer Noord	17	3
Lelylaan 2e fase	13	2

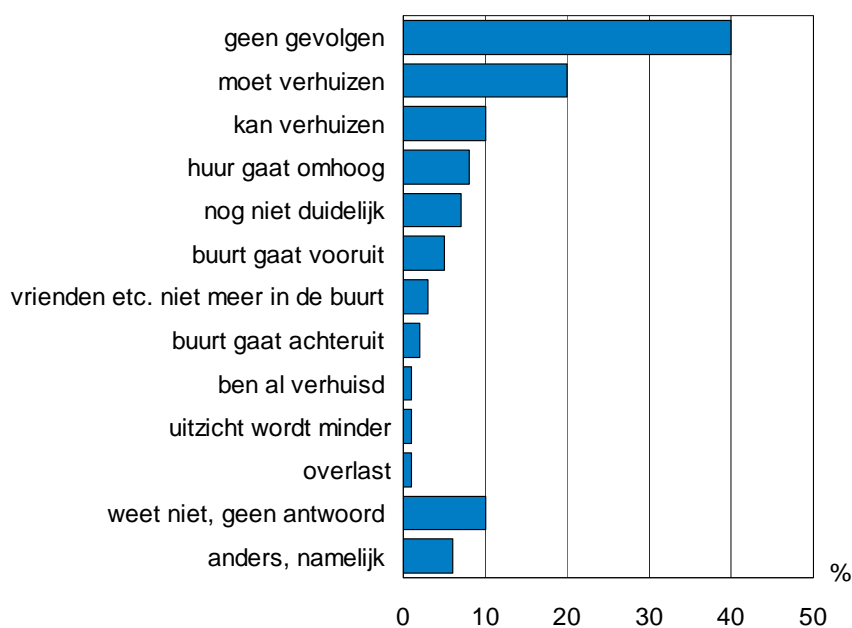
Een kwart van alle ondervraagden (27%) geeft aan dat hun woning wordt gesloopt. Het grootste deel van de ondervraagde bewoners geeft aan dat er niets met hun woning gaat gebeuren (41%). Daarnaast geven twee van iedere tien ondervraagden aan (22%) niet te weten wat er met hun woning gaat gebeuren. De bewoners die hebben aangegeven in een vernieuwingsgebied te wonen, geven vaker aan dat hun woning wordt gesloopt (39%) in vergelijking met de bewoners die hebben aangegeven niet in een vernieuwingsgebied te wonen (14%). Deze laatste groep geeft vaker dan de eerste groep aan dat er niets met hun woning gaat gebeuren (respectievelijk 55% en 32%). Voor beide groepen geldt dat ongeveer twee van iedere tien ondervraagden niet weten wat er met hun woning gaat gebeuren.

De bewoners die aangeven dat hun woning wordt gesloopt zijn niet meer of minder tevreden over hun buurt in vergelijking met bewoners waarvan de woning niet wordt gesloopt, bewoners die niet weten wat er gaat gebeuren en bewoners van wie de woning reeds gerenoveerd is.

Een derde van de bewoners geeft aan dat ze door de vernieuwingsplannen zullen verhuizen, waarvan 20% aangeeft te *moeten* verhuizen en 10% aangeeft te *kunnen*

verhuizen. Daarnaast zegt een groot deel (40%) dat de vernieuwingsplannen geen gevolgen hebben voor hen. In figuur 1.17 staan alle door de bewoners genoemde gevolgen weergegeven. Ook hier geldt dat er een verschil is tussen bewoners die aangeven in een vernieuwingsgebied te wonen en de bewoners die dit niet weten. Bewoners in een vernieuwingsgebied geven relatief vaker aan dat ze moeten verhuizen (31%) in vergelijking met bewoners die aangeven niet in een vernieuwingsgebied te wonen (8%). Deze laatste groep geeft vaker aan dat er geen gevolgen zijn voor hen (56%), terwijl de eerste groep dit veel minder vaak aangeeft (28%).

Figuur 1.17 Gevolgen van de vernieuwingsplannen volgens de bewoners 2005

Aan de bewoners die telefonisch zijn ondervraagd is de vraag gesteld of door de renovatieprojecten eventuele problemen voor henzelf goed worden opgelost. Meer dan de helft van de bewoners geeft aan helemaal geen problemen te hebben (54%). Daarnaast weet een aanzienlijk deel van de ondervraagden geen antwoord op deze vraag (24%). Van de overige bewoners geeft 11% aan dat problemen voor hen worden opgelost en eveneens 11% zegt dat dit niet het geval is. Er zijn hierbij geen verschillen tussen de bewoners uit verschillende delen van Nieuw West.

De bewoners die hebben aangegeven dat problemen worden opgelost geven vooral aan dat ze voorrangskandidaat worden. Ook geeft een deel aan dat hun huis al is gerenoveerd en dat ze er dus al op vooruit zijn gegaan. Een ander deel zegt al eerder een succesvolle renovatie te hebben meegemaakt en voorziet dus geen problemen. Niet iedereen is echter positief, van de groep bewoners die heeft aangegeven dat problemen niet worden opgelost geeft het grootste deel aan niet te weten of ze een nieuwe woning krijgen. Daarnaast zegt een deel dat de woonlasten omhoog gaan. Andere bewoners geven aan niet weg te willen uit de buurt, denken dat ze een slechtere woning krijgen en geven aan eerder slechte ervaring te hebben meegemaakt.

Onderzocht is of bepaalde groepen bewoners juist meer of minder vaak van mening zijn dat ze geen problemen hebben. Dit geldt met name voor bewoners met een hogere opleiding: van deze groep geeft 66% aan geen problemen te hebben, tegenover 51% van de middelbaar opgeleiden en 48% van de lager opgeleiden. De middelbaar opgeleiden zijn relatief vaak van mening dat hun problemen worden opgelost door de vernieuwing, terwijl de lager opgeleide bewoners van Nieuw West wat vaker dan gemiddeld aangeven dat dit niet het geval zal zijn.

Bewoners die langer dan 10 jaar in de huidige woning en buurt wonen geven, in vergelijking met de bewoners die er korter wonen, relatief vaak geen antwoord. Bewoners die tussen de 2 en 10 jaar in de huidige woning en buurt wonen geven wat vaker aan geen problemen te hebben.

1.6 Mening over de vernieuwingsplannen

Op de vraag hoe de vernieuwingen tot nu toe zijn verlopen geeft 42% aan dat dit goed is, 13% is neutraal en 15% vindt het tot nu toe slecht. Hierbij valt op dat bewoners woonachtig in Slotervaart relatief vaak geen antwoord weten op deze vraag (46%). De bewoners uit de Kolenkit zijn het meest positief over de vernieuwingen: 55% oordeelt er goed over. Het oordeel over de vernieuwingsplannen verschilt niet tussen bewoners met een hoge en lage verhuisgeneigdheid.

Tabel 1.18 Oordeel over vernieuwingen tot nu toe, naar buurt (procenten), 2005

	goed	slecht	neutraal	geen antwoord
de Kolenkit	55	11	7	27
Geuzenveld-Slotermeer	46	16	12	27
Osdorp	45	18	14	22
Slotervaart	28	13	14	46
totaal	42	15	13	30

Wel is het oordeel over de vernieuwingsplannen leeftijdsafhankelijk. Jongere bewoners van Nieuw West zijn vaker positief over de vernieuwingsplannen in vergelijking met oudere bewoners. De helft van de 16-34 jarige bewoners is positief (52%), tegenover 42% van de 35-54 jarigen, 39% van de 50-64 jarigen en 30% van de 65-plussers. Ook spreekt de allochtone bevolking zich vaker positief uit (50%) in vergelijking met autochtone bevolking (35%).

Bij de groep ondervraagden die het meest verhuisgeneigd is (de bewoners jonger dan 49 jaar die al langer dan zes jaar in de huidige woning wonen) is meer dan de helft van de bewoners van mening dat de vernieuwingen tot nu toe goed zijn verlopen (53%), 10% vindt de vernieuwingen tot nu toe slecht verlopen, 10% is neutraal en een kwart van deze groep weet geen antwoord te geven op deze vraag (26%).

Aan de bewoners is tevens gevraagd een aantal stellingen te beantwoorden over de vernieuwingsplannen. Het gaat om de volgende stellingen:

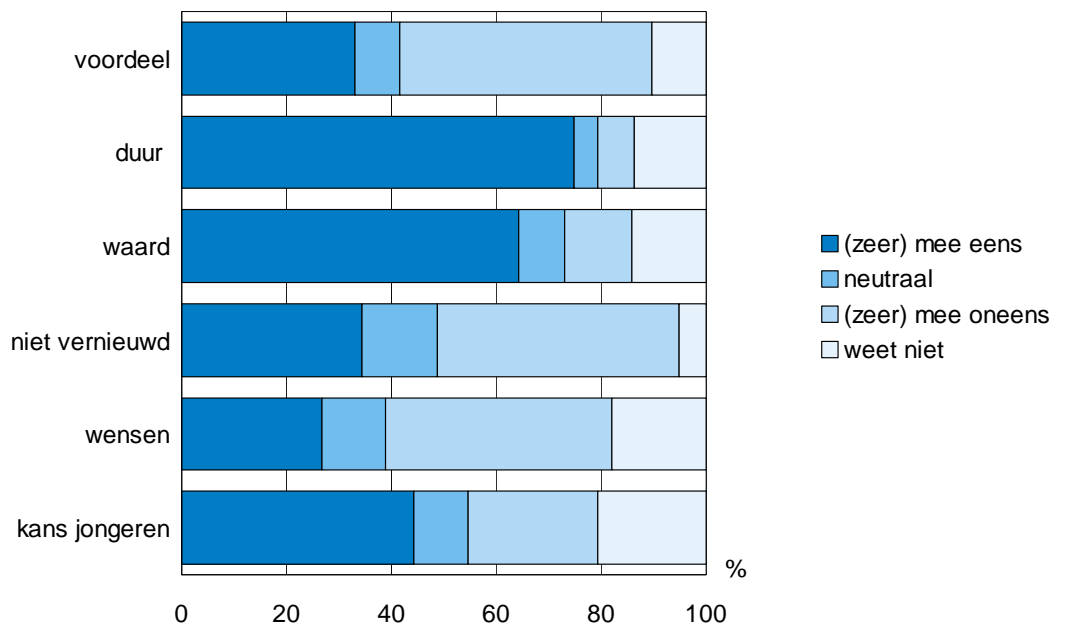
- iedereen in Nieuw West heeft voordeel van de vernieuwingen
- de nieuwe woningen zijn te duur
- de vernieuwingen leveren overlast op, maar dat is het eindresultaat wel waard
- de woningen in Nieuw West zijn nog prima en hoeven niet te worden vernieuwd
- bij de vernieuwingen wordt voldoende rekening gehouden met de wensen van de bewoners
- vernieuwing biedt meer kansen voor jongeren in Nieuw West

De bewoners die face-to-face zijn ondervraagd is een deel van de stellingen voorgelegd. Aan hen is gevraagd naar hun mening over de volgende vier stellingen:

- de nieuwe woningen zijn te duur
- de woningen in Nieuw West zijn nog prima en hoeven niet te worden vernieuwd
- bij de vernieuwingen wordt voldoende rekening gehouden met de wensen van de bewoners
- vernieuwing biedt meer kansen voor jongeren in Nieuw West

In figuur 1.19 staan de resultaten weergegeven.

Figuur 1.19 Mening over de vernieuwingsplannen, 2005

Uit de figuur valt af te lezen dat een groot deel van de bewoners van mening is dat de nieuwe woningen te duur zijn (75%). Tegelijkertijd vindt eveneens een groot deel dat ondanks de overlast die de vernieuwingen met zich mee brengen, zij het eindresultaat wel waard vinden (64%).

Niet iedereen is echter van mening dat iedereen in Nieuw West voordeel heeft van de vernieuwingen: 48% is het met deze stelling oneens. Bewoners die eerder hebben aangegeven de vernieuwingen een verbetering te vinden zijn het minder vaak oneens (40%) dan bewoners die de vernieuwingen geen verbetering vinden (74%).

Ook wordt niet volgens iedereen voldoende rekening gehouden met de wensen van bewoners: 43% is het oneens met deze stelling.

Verder zijn de meningen ook verdeeld over het feit of de vernieuwing wel nodig is: 34% vindt de vernieuwing niet nodig, 46% vindt de vernieuwing wel nodig. Het zijn vooral bewoners die eerder hebben aangegeven de vernieuwingen geen verbetering te vinden, die van mening zijn dat de vernieuwingen niet nodig zijn (53%). Van de bewoners die de vernieuwingen wel een verbetering vinden zegt 28% dat de vernieuwingen niet nodig zijn. Iets minder dan de helft van de bewoners is van mening dat de vernieuwing meer kansen biedt voor jongeren in Nieuw West.

De stellingen worden echter niet door alle bewoners hetzelfde beantwoord. Er is een aantal factoren van invloed, te weten de buurt waarin men woont, de leeftijd van de bewoner, de etnische afkomst van de bewoner, het opleidingsniveau, het inkomen en de huishoudsamenstelling.

Verschillen tussen buurten

Bewoners uit de Kolenkit vinden de woningen relatief vaak te duur in vergelijking met de andere bewoners. Daarnaast zijn bewoners uit de Kolenkit het minder vaak dan andere bewoners oneens met de stelling dat er voldoende rekening wordt gehouden met de wensen van de bewoners.

Verschillen tussen inkomensgroepen

Bewoners met een inkomen hoger €2050 per maand vinden vaker dan de bewoners met een lager maandelijks inkomen dat iedereen voordeel heeft van de vernieuwingen. Verder zijn zij minder vaak van mening dat de nieuwe woningen te duur zijn, vinden zij vaker dat de vernieuwingen ondanks de overlast het waard zijn en zijn zij minder vaak van mening dat de woningen in Nieuw West in prima staat zijn. Kortom, de bewoners met een hoog inkomen staan positiever tegenover de vernieuwing in vergelijking met de bewoners met een lager inkomen.

Verschillen tussen leeftijdsgroepen

Oudere bewoners daarentegen zijn minder te spreken over de vernieuwing: zij vinden minder vaak dat de vernieuwing een voordeel is voor iedereen. Daarnaast vinden zij de nieuwe woningen vaak te duur, zijn zij vaker dan de jongere bewoners van mening dat de woningen in Nieuw West in prima staat zijn en dus niet vernieuwd hoeven te worden en zij het vaker oneens met de stelling dat voldoende rekening wordt gehouden met de wensen van de bewoners. De jongere inwoners van Nieuw West zijn vaker dan de oudere bewoners van mening dat de vernieuwing voor jongeren in Nieuw West meer kansen biedt. Hoe ouder men is, des te minder vaak men deze stelling beaamt. Jongeren zelf oordelen hier dus positiever over.

Verschillen tussen etniciteit

Allochtone bewoners staan positiever tegenover de vernieuwing dan de autochtone bewoners. Zo zijn allochtonen vaker van mening dat het een voordeel is voor iedereen,

vinden zij vaker dat er voldoende rekening wordt gehouden met de bewoners en vinden zij ook vaker dat de vernieuwing meer kansen biedt voor de jongeren in Nieuw West. Wel vinden allochtone bewoners vaker dan autochtone bewoners dat de woningen te duur zijn. Dat autochtone inwoners van Nieuw West de vernieuwing als minder positief ervaren blijkt ook uit het gegeven dat zij relatief vaak van mening zijn dat de woningen op dit moment in prima staat zijn.

Verschillen tussen opleidingsniveaus

Bewoners met een laag opleidingsniveau vinden de nieuwe woningen relatief vaak duur. Tevens is deze groep bewoners in vergelijking met bewoners met een hogere opleiding relatief vaak van mening dat de woningen in prima staat verkeren en niet vernieuwd hoeven te worden.

Verschillen tussen huishoudens

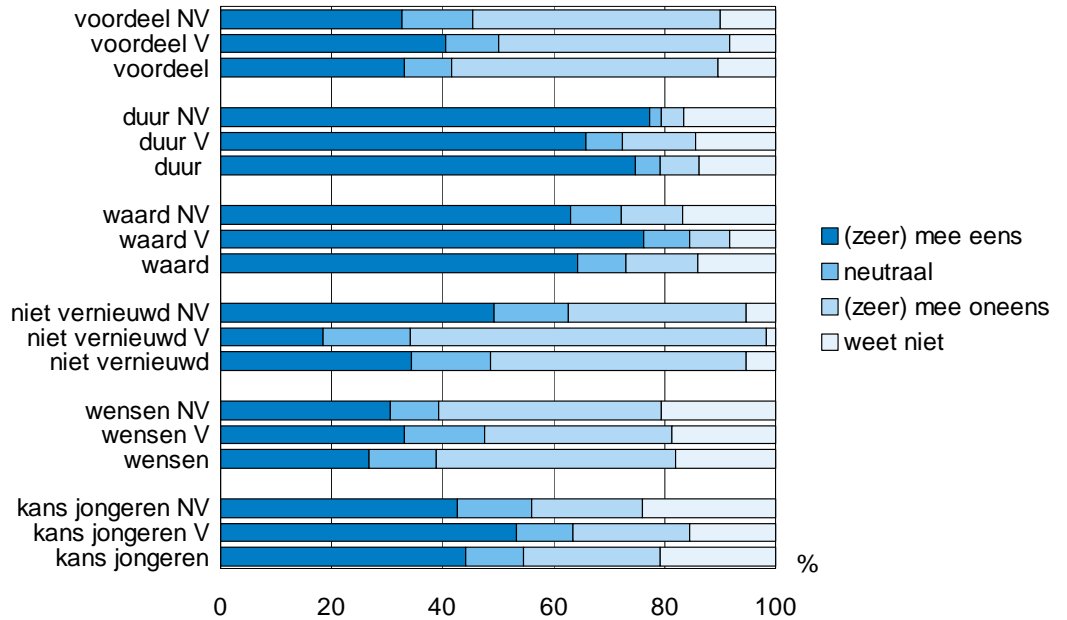
Alleenstaanden vinden vaker dat de woningen niet vernieuwd hoeven te worden in vergelijking met inwoners uit een meerpersoonshuishouden. De inwoners uit een meerpersoonshuishouden zijn echter minder vaak van mening dat de vernieuwing aansluit bij de wensen van de bewoners. Wel vinden zij vaker dan de alleenstaanden dat de vernieuwing meer kansen biedt voor de jongeren.

Zijn verhuisgeneigden minder positief?

De groep die het meest verhuisgeneigd is oordeelt positiever dan gemiddeld over de vernieuwingen (zie figuur 1.20). De groep bewoners die het minst geneigd is om te verhuizen zijn veel minder te spreken over de vernieuwingen.¹¹

¹¹ De groep die het meest verhuisgeneigd is, is de groep bewoners die jonger is dan 49 jaar en langer dan zes jaar in de huidige woning woont. De groep die het minst verhuisgeneigd is, is de groep bewoners die ouder dan 50 jaar en woonachtig in Slotervaart en de Kolenkit.

Figuur 1.20 Mening over de vernieuwingsplannen volgens verhuiscapaciteit (V), niet verhuiscapaciteit (NV) en de gemiddelde ondervraagde, 2005

Noot: de afkortingen staan voor de volgende stellingen:
 Voordeel: Iedereen in Nieuw West heeft voordeel van de vernieuwingen.
 Duur: De nieuwe woningen zijn te duur.
 Waard: De vernieuwingen leveren overlast op, maar dat is het eindresultaat wel waard.
 Niet vernieuwd: De woningen in Nieuw West zijn nog prima en hoeven niet te worden vernieuwd.
 Wensen: Bij de vernieuwingen wordt voldoende rekening gehouden met de wensen van de bewoners.
 Kans jongeren: Vernieuwing biedt meer kansen voor jongeren in Nieuw West.

1.7 Bewoners op verschillende manieren geïnformeerd

De informatie die bewoners hebben ontvangen over de vernieuwingsplannen is afkomstig van verschillende bronnen. De meest genoemde bronnen zijn de Westerpост (23%), een informatiekraant (22%), en bewonersbrieven van het stadsdeel (22%). Ook noemt 16% de Echo en 14% noemt folders. In tabel 1.21 staan alle bronnen weergegeven. De bewoners die een antwoord geven dat in de categorie anders namelijk valt, noemen veelal landelijke kranten (de Spits, De Metro, de Telegraaf) en buurthuizen of de buurtraad.

Tabel 1.21 Informatiebronnen voor vernieuwingsplannen, meer antwoorden mogelijk, 2005

Westerpost	23
informatiekraant	22
bewonersbrieven stadsdeel	22
De Echo	16
folders	14
Amsterdams stadsblad	12
familie, vrienden, buren	10
Stadsdeelbulletin	9
informatiebijeenkomsten	6
bewonerscommissie	6
AT5	5
overige media	3
internet	2
Parool	2
anders, namelijk	10
geen enkele bron	4
weet niet, geen antwoord	5

De bewoners die telefonisch zijn ondervraagd is gevraagd naar de tevredenheid met de ontvangen informatie. Een meerderheid van 60% is (zeer) tevreden over de informatie, 13% oordeelt er neutraal over, 19% is negatief over de informatie en 9% weet geen antwoord te geven. De bewoners uit de verschillende delen van Nieuw West verschillen hierin niet van elkaar.

Meer dan een kwart van de bewoners is naar één van de inspraakavonden geweest (28%). De bewoners die niet zijn gegaan geven veelal aan geen tijd te hebben (29%) of geen interesse te hebben (27%). Ook zegt 10% niet op de hoogte te zijn geweest dat er een inspraakavond was, 7% van de bewoners is van mening dat er toch niet naar hen geluisterd wordt en 8% wil 's avonds de straat niet meer op. Een klein deel geeft iets anders aan. Een aantal keer genoemd zijn dat het niet van toepassing is voor de bewoners, dat bewoners niet in staat zijn en dat ze op een andere manier op de hoogte gehouden worden.

De bewoners uit de verschillende buurten verschillen hierin niet van elkaar. Wel blijkt dat bewoners die zelf aangeven in een vernieuwingsgebied te wonen vaker naar één van de inspraakavonden zijn geweest (36%) dan bewoners die aangeven niet in een vernieuwingsgebied te wonen (20%). De fase waarin de vernieuwingsplannen zich bevinden speelt geen rol bij het al dan niet bijwonen van een inspraakavond.

1.8 Wat mist men momenteel in Nieuw West?

Op de vraag welke activiteiten of mogelijkheden gemist worden in Nieuw West geeft gemiddeld een derde van de ondervraagden aan geen enkele activiteit te missen (33%). Bewoners uit de Kolenkit en Geuzenveld-Slotermeer geven iets minder vaak aan geen enkele activiteit te missen.

De meest genoemde activiteiten of mogelijkheden door bewoners van de Kolenkit zijn winkels (18%), activiteiten voor jongeren (16%) en een gezellig terras (14%). Bewoners uit Geuzenveld-Slotermeer noemen voornamelijk speeltuinen (14%), activiteiten voor jongeren (14%) en winkels (11%). Ook in Osdorp worden activiteiten voor jongeren het meest gemist (12%), gevolgd door een goed café (8%). Verder is er nog een aantal bewoners dat overige uitgaansgelegenheden (7%), een sportschool (7%) en speeltuinen (7%) mist in Nieuw West. Volgens bewoners uit Slotervaart zijn de winkels het grootste gemis (23%). Daarnaast missen zij speeltuinen (17%), een sportschool (16%) en activiteiten voor jongeren (16%).

Verder zijn het voornamelijk allochtone bewoners die iets missen in de openbare ruimte: 87% van de allochtone bewoners tegenover 51% van de autochtone bewoners. De drie meest genoemde activiteiten die allochtone bewoners missen zijn: activiteiten voor jongeren (26%), speeltuinen (22%) en winkels (21%).

In tabel 1.22 is ook aangegeven wat de verhuigeneigden (de groep jonger dan 49 jaar die langer dan zes jaar in de woning woont) mist aan activiteiten. Er is een aantal verschillende activiteiten dat deze groep mist. Het meest gemist worden speeltuinen, gevolgd door activiteiten voor jongeren, een gezellig terras en een goed café.

Tabel 1.22 Activiteiten die gemist worden in de verschillende delen van Nieuw West, meer antwoorden mogelijk, 2005

	de Kolenkit	Geuzen- veld- Sloter meer	Osdorp	Sloter- vaart	verhuis- geneigden	totaal
bioscoop	-	1	3	1	2	1
restaurant	-	1	1	-	-	1
gezellig terras	14	7	5	7	13	7
goed café	7	6	8	3	13	6
overige uitgaansgelegenheden	5	7	7	6	10	6
winkels	18	11	4	23	11	13
sportschool	11	7	7	16	11	10
voetbalveld	4	9	5	11	10	8
speeltuinen	5	14	7	17	16	12
activiteiten voor jongeren	16	14	12	16	13	14
groen/park	4	4	2	11	4	5
ouderen	-	2	3	3	1	2
zwembad	5	-	1	1	1	1
buurthuis	5	1	1	2	2	2
anders, namelijk	11	9	7	11	11	9
geen	21	30	36	37	19	33
weet niet, geen antwoord	13	19	20	8	18	16

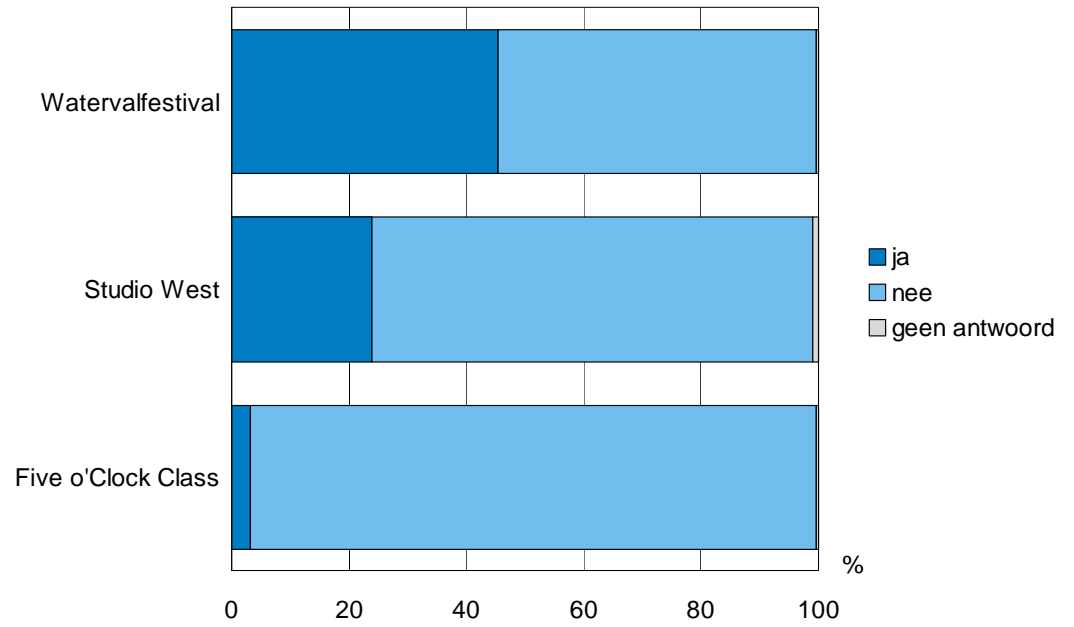
De meningen over het toe- of afnemen van activiteiten en sociale voorzieningen in Nieuw West zijn verdeeld. Van de ondervraagden is 16% van mening dat activiteiten en voorzieningen toenemen, 20% vindt dat er sprake is van een afname. Verder is 32% van mening dat er geen sprake is van een toename en ook niet van een afname. Nog eens 32% heeft er geen mening over. Bewoners uit de verschillende delen van Nieuw West verschillen hierin niet van elkaar.

Aan de bewoners is gevraagd of ze bekend zijn met de volgende drie voorzieningen:

- Five o'Clock Class
- Studio West
- Watervalfestival

Het Watervalfestival is van de drie voorzieningen het meest bekend (zie figuur 1.23). In totaal is 45% van de ondervraagden bekend met het Watervalfestival. Een kwart van de ondervraagden kent Studio West (24%). Five o'Clock Class is nauwelijks bekend bij de bewoners (3%). De bekendheid met van het Watervalfestival en Studio West verschilt per buurt. Het Watervalfestival is met name bekend bij bewoners die in de buurt van de Sloterplas wonen: bewoners uit Osdorp zijn er het meest bekend mee (60%), gevolgd door bewoners uit Geuzenveld-Slotermeer (41%) en Slotervaart (38%). Bewoners uit de Kolenkit zijn veel minder bekend met het Watervalfestival (17%). Studio West is met name bekend onder inwoners van Osdorp (40%), bewoners van de Kolenkit (9%), Geuzenveld-Slotermeer (16%) en Slotervaart (15%) zijn hier veel minder bekend mee.

Figuur 1.23 Bekendheid voorzieningen, 2005

1.9 De toekomst

Vier van iedere tien bewoners zijn van mening dat door de vernieuwingen er mensen van buiten Amsterdam in Nieuw West komen wonen (44%). Echter, niet iedereen is dit van mening: 29% denkt dat dit niet het geval is en 28% heeft hier geen oordeel over gegeven. Oudere bewoners (65-plussers) weten relatief vaak geen antwoord te geven op deze vraag.

Niet iedereen kan een oordeel geven over deze ontwikkeling dat mensen van buiten Amsterdam naar Nieuw West komen: 22% heeft deze vraag niet beantwoord. Van de bewoners die wel een oordeel hebben gegeven is een meerderheid van mening dat dit een goede ontwikkeling is (43% van het totaal aantal ondervraagden en 54% van de ondervraagden die een oordeel hebben gegeven). Van alle ondervraagden is 18% van mening dat deze ontwikkeling niet goed is en nog eens 18% is neutraal.

Zijn de huidige bewoners geïnteresseerd om in de toekomst een koopwoning in Nieuw West te kopen? Nee, niet heel erg: een kwart (24%) wil wel een koopwoning kopen, 62% wil dit niet. Een klein deel heeft al een koopwoning (8%) en 6% weet het niet. Het meest van invloed op het al dan niet kopen van een woning in Nieuw West is het inkomen van de bewoners. Bewoners met een hoger maandelijks inkomen (meer dan € 2050,- per maand) geven vaker aan wel geïnteresseerd te zijn in een koopwoning, en zeggen ook vaker nu al een koopwoning te bezitten in vergelijking met bewoners met een lager maandelijks inkomen.

Ook is gekeken of de groep die het meest verhuisgeneigd is (de ondervraagden jonger dan 49 jaar en langer dan zes jaar in de huidige woning) interesse heeft in een koopwoning. Deze interesse is binnen deze groep groter voor de rest van de ondervraagden. Een derde van deze specifieke groep geeft aan interesse te hebben in een koopwoning (35%). Niet alleen heeft deze groep meer interesse om in de toekomst een koopwoning te kopen, ze hebben ook relatief vaak nu al een koopwoning (16%).

Daarnaast zijn ook een aantal andere verschillen zichtbaar. Bewoners uit Geuzenveld-Slotermeer en de Kolenkit zijn wat vaker geïnteresseerd in een koopwoning dan bewoners uit Slotervaart en Osdorp. Ook leeftijd is mede bepalend voor de interesse in een koopwoning. Jongere bewoners, met name de 16-34 jarigen, zijn vaker geïnteresseerd dan oudere bewoners. De 35-49 jarigen geven vaker dan de overige bewoners aan al een koopwoning te hebben en voor bewoners ouder dan 50 is het kopen van een woning veel minder interessant.

1.10 Waarom ouderen minder positief zijn over de vernieuwingen

Uit de voorgaande paragrafen is meerdere malen gebleken dat de oudere inwoners van Nieuw West negatiever staan tegenover de vernieuwingen dan de jongere inwoners. In deze laatste paragraaf wordt hier nog eens speciaal de aandacht op gevestigd. Tabel 1.24 laat zien dat ouderen, en met name 65-plussers, vaak al langer dan 10 jaar in de huidige woning wonen en dat zij het minst geneigd zijn om te verhuizen. Juist het feit dat het hier gaat om bewoners van 65 jaar en ouder die langer dan 10 jaar in de huidige

woning wonen, draagt bij aan het feit dat zij over het algemeen minder positief zijn over de vernieuwingen. Deze oudere bewoners wonen er immers al zo lang, zijn tevreden over hun woning en willen helemaal niet weg. De stap om te verhuizen is voor deze bewoners erg groot. Dit uit zich dan in een negatieve reactie op de vernieuwingsplannen. De houding van deze mensen valt waarschijnlijk het best te verklaren aan de hand van het spreekwoord: "*Oude bomen moet men niet verplaatsen*". Anders is het bij de jongeren: deze wonen vaak nog niet zo lang in Nieuw West, zijn meer bereid om te verhuizen en zien de vernieuwingen dan ook als een kans om in een betere woning terecht te komen.

Tabel 1.24 Diverse onderwerpen naar leeftijd, 2005

	16-34 jaar	35-49 jaar	50-64 jaar	65-plus
% dat langer dan 10 jaar in woning woont	24	28	65	66
% dat niet wil verhuizen	32	37	56	67
% tevreden over woning	13	20	17	37
% dat vindt dat woningen niet vernieuwd hoeven te worden	20	28	40	53
% dat vindt dat vernieuwing verbetering is	75	73	64	49
% dat vernieuwingen tot nu toe goed vindt verlopen	53	42	39	30
% dat vernieuwingen de moeite waard vindt	73	71	66	56

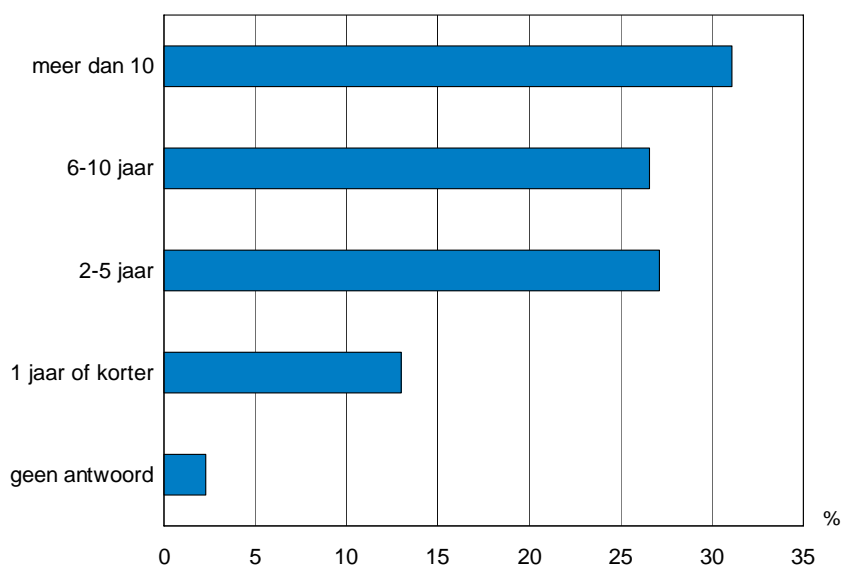
2 Draagvlak ondernemers

In dit tweede hoofdstuk komen de resultaten van de ondernemers ter sprake. Ook aan de ondernemers is gevraagd in hoeverre zij bekend zijn met de vernieuwingen, wat hun oordeel over de vernieuwingen is en hoe zij de toekomst zien.

2.1 Groot deel ondernemers al lange tijd in Nieuw West gevestigd

Voor de meeste ondernemers geldt dat ze al meer dan 10 jaar op het huidige adres gevestigd zijn (zie figuur 2.1). Van de ondernemers is 13% een jaar of korter op het huidige adres gevestigd. Meer dan een kwart (27%) is twee tot vijf jaar op het huidige adres gevestigd en nog eens een kwart (26%) zit zes tot en met tien jaar op de huidige locatie. Een derde van de ondervraagde ondernemers (31%) is langer dan tien jaar gevestigd op de huidige locatie.

Figuur 2.1 Duur vestiging ondernemers op huidige adres, 2005

Zoals te zien is in tabel 2.2 zijn de door ondernemers meest genoemde redenen om zich in de buurt te vestigen een goede autobereikbaarheid (24%), directe beschikbaarheid geschikt pand (23%), nabijheid van klanten en afnemers (22%) en voldoende parkeergelegenheid (15%).

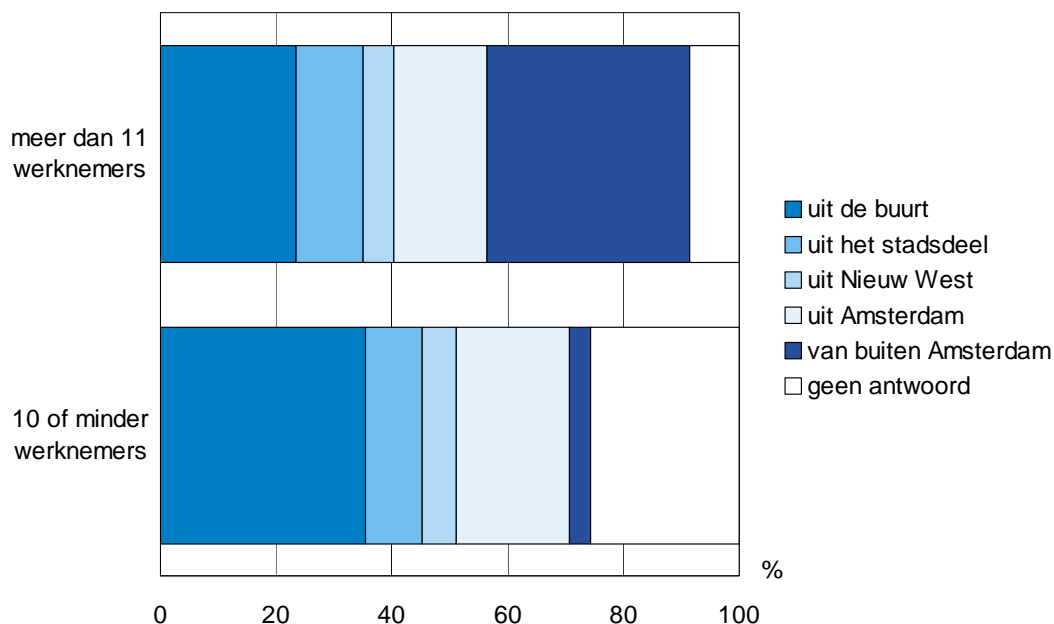
Een lage prijs van de bedrijfsruimte wordt door 10% van de ondernemers als reden opgegeven. Goede uitbreidingsmogelijkheden, goede OV bereikbaarheid en een goede representativiteit en imago van de directe omgeving worden elk door zeven% van de ondernemers genoemd.

Tabel 2.2 Redenen vestiging in deze buurt (percentages), 2005

goede autobereikbaarheid	24
directe beschikbaarheid geschikt pand	23
nabijheid klanten/afnemers	22
voldoende parkeergelegenheid	15
lage prijs bedrijfsruimte	10
goede uitbreidingsmogelijkheden	7
goede OV bereikbaarheid	7
goede representativiteit en imago directe omgeving	7
privéredenen	5
directe beschikbaarheid bedrijfsterrein	2
medewerking gemeente	2
soepele milieueisen	2
nabijheid schiphol	1
minder criminaliteit	1
beschikbaarheid geschikt personeel	1
nabijheid leveranciers	1
lage gemeentelijke tarieven	1
anders	19
weet niet	9

Waar komen de klanten van de ondernemers vandaan? Voor kleine bedrijven geldt dat de meeste klanten uit de buurt komen, slechts een zeer klein deel van de klanten is afkomstig van buiten Amsterdam. Voor de grotere bedrijven geldt echter dat aanzienlijk deel wel van buiten de stad komt. Het klantenbestand van grote bedrijven is dus duidelijk verschillend dan van de kleinere bedrijven die in Nieuw West gevestigd zijn.

Figuur 2.3 Herkomst klanten, naar grootte bedrijf, 2005

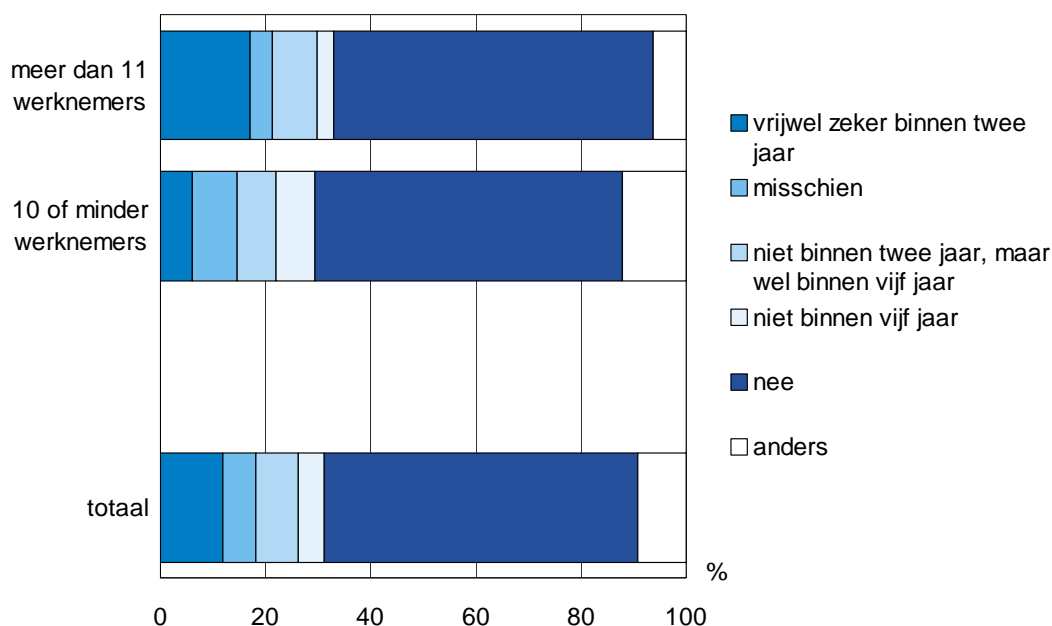

2.2 Ondernemers waarderen de buurt met gemiddeld een 6,5

De ondernemers geven gemiddeld een 6,5 voor de tevredenheid met de buurt. Het oordeel verschilt niet tussen kleine en grote bedrijven, tussen bedrijven die kort of langer in Nieuw West gevestigd zijn en ook niet tussen bedrijven uit de verschillende buurten. Alle verschillende typen bedrijven waarderen de buurt dus met gemiddeld een 6,5.

De verhuiscgenigheid onder ondernemers is niet heel groot. Van alle ondervraagde ondernemers geeft 60% aan niet te willen verhuizen. Uit figuur 2.3 is af te lezen dat ondernemers van grotere bedrijven relatief vaker aan geven binnen twee jaar te willen verhuizen (17%) in vergelijking met ondernemers van kleinere bedrijven (6%).

Figuur 2.4 Verhuiscapaciteit naar grootte onderneming, 2005

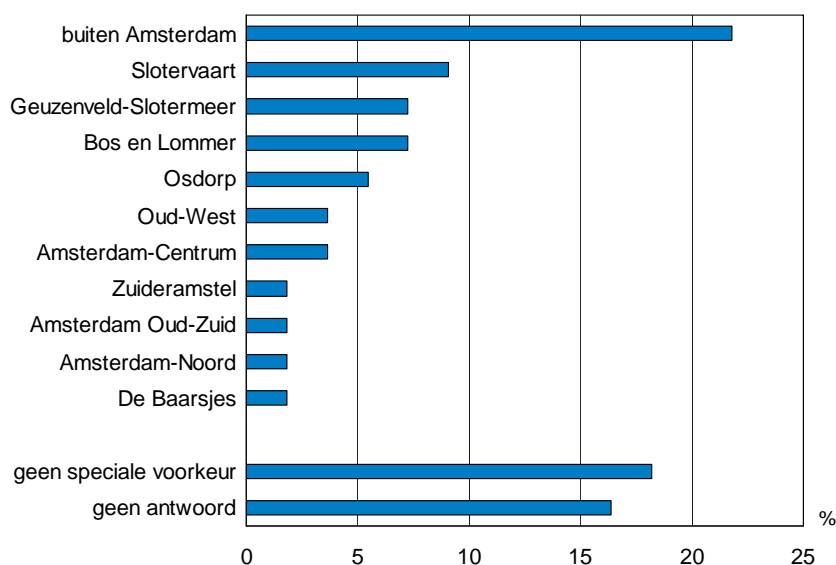
Aan de ondernemers die wel willen verhuizen (55 in totaal) is gevraagd wat daarvoor de redenen zijn. De meest genoemde reden is het gebrek aan uitbreidingsmogelijkheden (20%). Daarnaast wordt de sloop van het pand door 18% genoemd en geeft 15% aan dat de slechte representativiteit en imago van de omgeving een reden tot verhuizing zijn. De kleinere bedrijven noemen voornamelijk de slechte representativiteit en imago van de omgeving, de veiligheid en het gebrek aan uitbreidingsmogelijkheden. De grotere bedrijven noemen voornamelijk het gebrek aan uitbreidingsmogelijkheden, de sloop van het pand en bestemmingswijzigingen als verhuisredenen. Hierbij moet wel worden opgemerkt dat het totaal aantal ondernemers dat deze vraag heeft beantwoord gering is (55, waarvan 25 kleine bedrijven en 30 grote bedrijven).

Tabel 2.5 Verhuisredenen ondernemers, procenten 2005

gebrek uitbreidingsmogelijkheden	20
huidige pand wordt gesloopt	18
slechte representativiteit en imago omgeving	15
veiligheid is onvoldoende	11
bestemmingswijziging	11
te weinig parkeerruimte	9
inkrimping van het bedrijf	4
klanten/afnemers te ver weg	2
privé-redenen	2
anders	24
weet niet, geen antwoord	2

Ook is aan de ondernemers die willen verhuizen gevraagd waar zij het liefst naar toe zouden willen verhuizen. Voor de meeste ondernemers gaat de voorkeur uit naar een locatie buiten Amsterdam. Verder geldt dat redelijk deel van de ondernemers geen speciale voorkeur heeft en dat een bijna even groot deel niet weet waar ze het liefst naar toe zouden willen verhuizen. De ondernemers die binnen Amsterdam willen blijven, geven vooral de voorkeur aan Nieuw West. De grotere bedrijven geven wat vaker dan de kleinere bedrijven aan zich buiten Amsterdam te willen vestigen.

Tabel 2.6 Voorkeur voor nieuwe bestemming, 2005

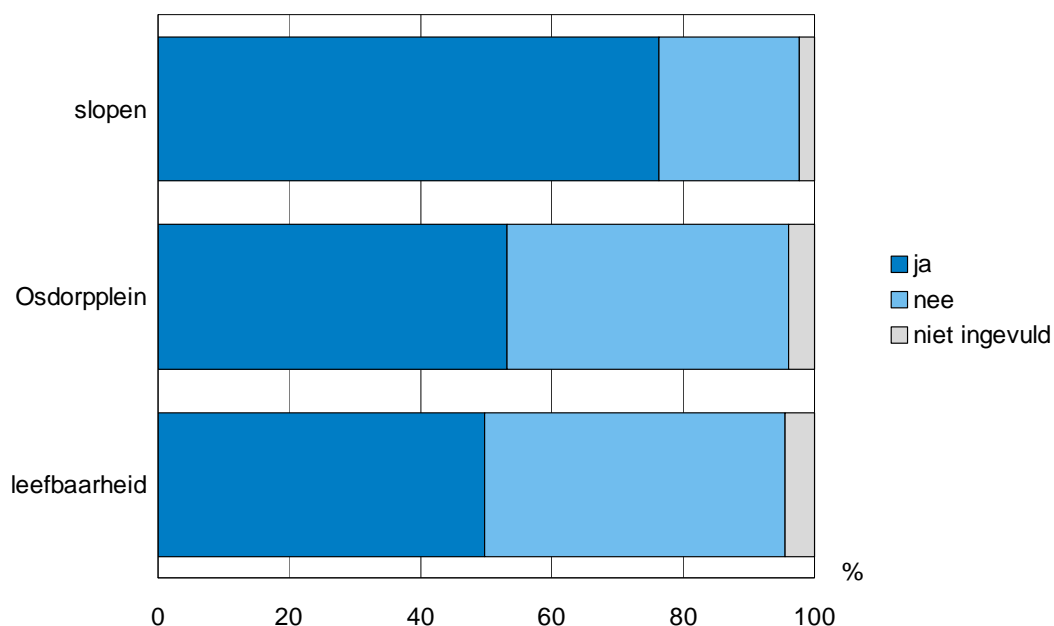
2.3 Sloopplannen zijn het meest bekend onder ondernemers

Evenals aan de bewoners is ook aan de ondernemers gevraagd in welke mate zij bekend zijn met de plannen. Aan de ondernemers zijn de volgende plannen voorgelegd:

- het slopen en vervangen van een deel van de woningen
- de vernieuwing van het winkelgebied op en rond het Osdorpplein
- het verbeteren van de leefbaarheid door bijvoorbeeld meer aandacht voor jongeren, veiligheid en culturele projecten

In figuur 2.7 zijn de resultaten weergegeven. De ondernemers zijn het meest op de hoogte van de sloopplannen (76%). De vernieuwing van het Osdorpplein (53%) en het verbeteren van de leefbaarheid door meer aandacht voor jongeren, veiligheid en culturele projecten (50%) zijn wat minder bekend bij de ondernemers.

Figuur 2.7 Bekendheid vernieuwingsplannen onder ondernemers, 2005

De bekendheid van de plannen verschilt per type onderneming en verschilt per buurt waar de ondernemers gevestigd zijn. Grotere bedrijven en bedrijven uit Bos en Lommer zijn minder bekend met de sloopplannen dan ondernemers van kleine bedrijven en ondernemers uit de andere buurten.

Ondernemers die gevestigd zijn in Osdorp zijn meer bekend met de plannen voor het Osdorpplein dan ondernemers uit de andere buurten.

Het verbeteren van de leefbaarheid daarentegen is beter bekend bij ondernemers van grotere bedrijven. Verder zijn de leefbaarheidsprojecten het meest bekend bij ondernemers uit Geuzenveld-Slotermeer.

2.4 Ondernemers ervaren weinig overlast door vernieuwingen

Voor ruim de helft van de ondernemers geldt dat er naar aanleiding van het vernieuwingsplannen niets gebeurt met het bedrijfspand. Gemiddeld geeft 10% aan dat het pand gesloopt wordt, het zijn relatief vaak ondernemers uit Geuzenveld-Slotermeer die dit aangeven. Ook geeft een derde van de ondernemers aan dat ze nog niets hebben gehoord over wat er met hun bedrijfspand gaat gebeuren.

Tabel 2.8 Wat gebeurt er met uw bedrijfspand? 2005 (procenten)

	niets	sloop	renovatie	niets over gehoord
Bos en Lommer	50	0	0	50
Geuzenveld-Slotermeer	55	20	0	25
Osdorp	60	6	6	28
Slotervaart	57	12	2	28
Totaal	57	10	3	30

Niet alle ondernemers zijn van mening dat er rekening is gehouden met de wensen van de ondernemers. Een kwart van de ondervraagde ondernemers (26%) vindt dat er wel rekening met de wensen van ondernemers is gehouden, een derde vindt dit echter niet (31%). Een grote groep ondernemers weet echter geen antwoord te geven op deze vraag (43%). De ondernemers uit de verschillende delen van Nieuw West verschillen hierin niet van elkaar.

Een meerderheid van 70% geeft aan nog geen overlast te hebben ondervonden van de vernieuwingsoperatie. Bijna een derde van de ondernemers (28%) heeft wel overlast ervaren. Het zijn wat vaker ondernemers uit Bos en Lommer (45%) en Osdorp (38%) die overlast hebben ervaren. Ondernemers uit Geuzenveld-Slotermeer en Slotervaart hebben minder vaak overlast ervaren.

Tabel 2.9 Ervaren overlast naar aanleiding van vernieuwingen, 2005 (procenten)

	ja	nee	weet niet
Bos en Lommer	45	55	
Geuzenveld-Slotermeer	25	75	
Osdorp	38	62	
Slotervaart	18	78	4
Totaal	28	70	2

Wel verwacht meer dan een derde van de ondervraagden de komende tijd last te zullen krijgen van de werkzaamheden van de vernieuwingsplannen (36%). Iets meer dan de helft van de ondervraagde ondernemers geeft echter aan geen overlast te verwachten (55%). Ondernemers die op dit moment al overlast ervaren verwachten ook voor de komende periode overlast te ervaren. Ondernemers die nog geen overlast hebben ervaren, zijn relatief vaak van mening dat zij de komende periode ook geen overlast zullen ervaren. Er is hierbij geen verschil tussen de verschillende delen van Nieuw West.

Ook over het oplossen van eventuele problemen die door de vernieuwingen ontstaan zijn de meningen van de ondernemers verdeeld. Evenals bij de bewoners geeft ook een deel van de ondernemers te kennen geen problemen te hebben (29%). Een kwart van de ondernemers geeft echter aan dat voor hen de problemen wel zullen worden opgelost

(26%), 20% is van mening dat de problemen voor hen niet worden opgelost en ruim vier van iedere tien ondernemers hebben geen mening over dit onderwerp (43%). Ondernemers uit Bos en Lommer (41%) en Osdorp (32%) zijn relatief vaak van mening dat voor hen eventuele problemen worden opgelost. Tweederde van de ondernemers uit Geuzenveld-Slotermeer geeft aan dat zij geen problemen heeft (65%). De mening van de ondernemer uit Slotervaart komt overeen met het gemiddelde van Nieuw West.

De meeste ondernemers zijn positief over de vernieuwingen: de helft van de ondernemers is van mening dat de vernieuwingen voor hun bedrijf (zeer) goed zullen uitpakken (49%). Ruim een derde oordeelt hier neutraal over (36%) en 5% denkt dat het negatieve gevolgen zal hebben. Niet alle ondernemers hebben deze vraag echter beantwoord, 11% heeft geen antwoord gegeven. De ondernemers uit de verschillende delen van Nieuw West verschillen hierin niet van elkaar.

2.5 Informatiekrant grootste bron van informatie

De informatiekrant is de meest genoemde bron van informatie: een kwart van de ondernemers geeft aan geïnformeerd te zijn via een informatiekrant (zie tabel 2.10). Ook de Westerpost en bewonersbrieven van het stadsdeel zijn veel genoemd. Daarnaast blijkt dat bijna twee van iedere tien ondervraagden aangeven niet geïnformeerd te zijn. De informatie wordt niet door alle ondernemers als even goed ervaren. Alhoewel 38% (zeer) tevreden is, is 20% van de ondernemers (zeer) ontevreden en is 16% neutraal. Een kwart van de ondernemers heeft geen antwoord gegeven op deze vraag.

Tabel 2.10 Verhuisredenen ondernemers, 2005 (procenten)

informatiekrant	24
Westerpost	18
bewonersbrieven van het stadsdeel	16
folders	9
familie, vrienden, burens	9
De Echo	8
ondernemingsvereniging	7
informatiebijeenkomsten	6
Amsterdams Stadsblad	6
internet	5
bewonersvereniging	5
Stadsdeelbulletin	3
AT5	3
overige media	3
Het Parool	2
anders, namelijk	14
weet niet, geen antwoord	6
geen informatie	19

Verreweg het grootste deel van de ondernemers is niet naar één van de inspraakavonden geweest (78%). Twee van iedere tien ondernemers hebben dit wel gedaan. Dit zijn ondernemers afkomstig uit de verschillende delen van Nieuw West.

2.6 Met name grote bedrijven positief over vernieuwingen

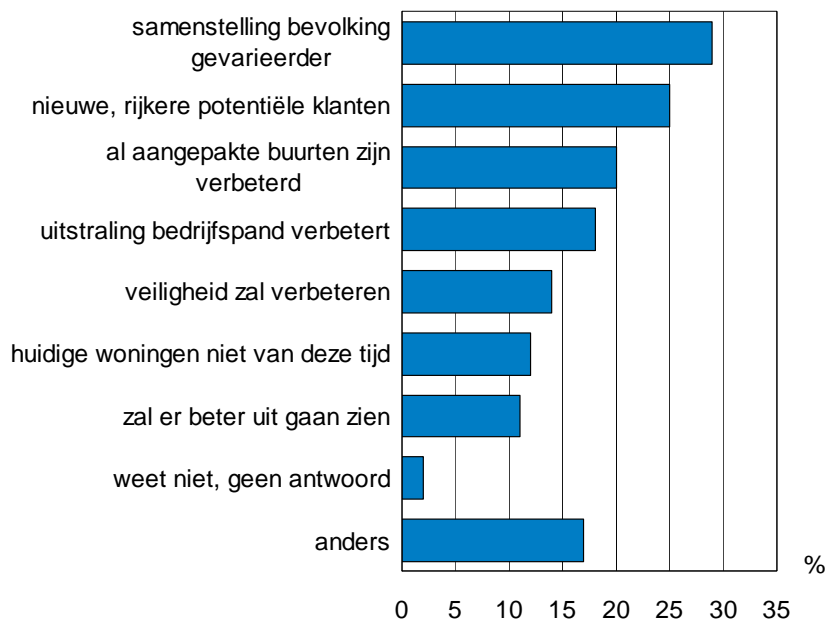
Ruim tweederde van de ondernemers is van mening dat de vernieuwingen een verbetering zijn voor Nieuw West. Het zijn echter voornamelijk grotere bedrijven die deze mening ondersteunen: 81%, tegenover 56% van de kleine ondernemers. De ondernemers uit verschillende buurten verschillen niet in hun mening. Ook zijn er geen verschillen gevonden tussen ondernemers die korter of juist langer in Nieuw West gevestigd zijn.

Tabel 2.11 Vernieuwingen brengen in de toekomst verbetering voor Nieuw West, 2005 (procenten)

ja	69
misschien	19
nee	6
weet niet, geen antwoord	7

De ondernemers is gevraagd hun antwoord toe te lichten. De ondernemers die verwachten dat de plannen een verbetering zullen zijn voor Nieuw West noemen het vaakst een gevarieerdere bevolkingssamenstelling als reden hiervoor (29%). Een kwart van hen verwacht dat de vernieuwingsplannen een verbetering zullen zijn, omdat deze een nieuwe, rijkere potentiële klantenkring tot gevolg zullen hebben. Een vijfde van de ondernemers baseert het positieve oordeel op de al aangepakte buurten die volgens hen verbeterd zijn.

Tabel 2.12 Redenen waarom vernieuwingen voor verbetering zorgen, 2005

Een kleine groep ondernemers is van mening dat de plannen geen verbetering zullen zijn. In onderstaande tabel staan de genoemde redenen weergegeven. Er zijn zeven ondernemers die een reden noemen die in de categorie 'anders' valt. In de bijlage 5 staan deze antwoorden weergegeven.

Tabel 2.13 Redenen waarom vernieuwingen niet voor verbetering zorgen, 2005 (absolute aantallen)

wil bedrijf niet verhuizen	2
klanten verhuizen	2
zonde om woningen te slopen	1
weinig aandacht parkeerplaatsen	1
echte problemen niet aangepakt	1
anders	7

3 Imago Nieuw West

In dit derde hoofdstuk wordt besproken hoe de overige inwoners van Amsterdam tegen Nieuw West aankijken, wat zij van de woningvoorraad en de sfeer in Nieuw West vinden en of zij er eventueel heen zouden willen verhuizen. De vragen zijn beantwoord door 719 leden van het online panel van O+S. De ondervraagden zijn afkomstig uit de volgende stadsdelen:

Tabel 3.1 Herkomst ondervraagden naar stadsdeel, 2005¹²

	abs.	%
Westerpark	76	11
Zeeburg	108	15
De Baarsjes	124	17
Amsterdam-Noord	72	10
Zuidoost	78	11
Oost/Watergraafsmeer	79	11
Amsterdam Oud-Zuid	106	15
ZuiderAmstel	76	11
totaal	719	100

De panelleden is allereerst gevraagd of zij wel eens in Nieuw West komen. Om er zeker van te zijn dat iedereen weet welk gebied hieronder wordt verstaan, is dit omschreven. Van de ondervraagden geeft 9% aan nooit in Nieuw West te komen. De rest komt hier zelden (43%), soms (28%) of regelmatig (20%).

Ruim de helft van de panelleden (54%) geeft aan op de hoogte te zijn van de vernieuwingsplannen in Nieuw West. Naarmate de ondervraagden ouder zijn, zijn ze beter goed op de hoogte. De panelleden van autochtone en westerse afkomst zijn beter op de hoogte van de vernieuwingsplannen dan panelleden van niet-westerse afkomst.

3.1 Associaties met Nieuw West: allochtonen, saai en nieuwbouw

De panelleden is gevraagd welke (maximaal drie) associaties zij hebben bij Nieuw West. De meest genoemde associatie heeft te maken met de bevolkingssamenstelling van Nieuw West: men denkt aan *allochtonen* (door 110 personen genoemd, 15%), *Marokkanen* (door 39 personen genoemd, 5%), *buitenlanders* (door 21 personen genoemd, 3%) en *schotelantennes* (door 30 personen genoemd, 4%). Ook *multicultureel* (13 keer genoemd) *hoofddoekjes* (4 keer genoemd), *Turken* (6 keer genoemd), *moslims* en *eenzijdige bevolkingssamenstelling* worden meerdere malen met Nieuw West geassocieerd.

¹² Zoals in de inleiding vermeld zijn de bewoners van Amsterdam-Centrum en Oud-West en de bewoners van Nieuw West zelf niet bij dit onderzoek betrokken.

Een tweede type associatie dat veel genoemd wordt heeft met de sfeer in Nieuw West te maken: veel ondervraagden associëren Nieuw West met saaiheid (door 65 personen genoemd, 9%). Men noemt bijvoorbeeld de *saaie woningbouw* of de *saaie buurten*. Sommigen spreken van *rust* (7 keer genoemd). Anderen noemen Nieuw West toch eerder *troosteloos*, *deprimerend* of *treurig* (13 keer genoemd).

Een derde veel genoemde associatie die men bij Nieuw West heeft is het soort woningen dat daar staat en de bouwperiode waarin deze gemaakt zijn. Men spreekt over *nieuwbouw* (44 keer genoemd), *flats* (18 keer genoemd), *arbeiderswoningen*, *betonblokken*, *jaren 50 en 60*, *laagbouw* en *tuinsteden*. Sommige associaties zijn ronduit negatief (*droevige woningen*, *eenheidsworst*, *achterhaald stedenbouwkundig concept*, *lelijke architectuur*, *Oost Duitsland*). Anderen weten de architectuur in Nieuw West wel te waarderen (*aardige huizen*, *mooie architectuur*).

Ook hebben veel mensen een associatie met een plek die zij (vermoedelijk) kennen in Nieuw West (bijvoorbeeld *Bos en Lommerplein*, *Tuincentrum Osdorp*, *De Meervaart*, *Station Lelylaan*, *De Kolenkit*, *Plein 40-45* etc.) en worden de *A10* en bepaalde OV verbindingen in Nieuw West (bijvoorbeeld *Lijn 1*) genoemd. Een ander deel associeert Nieuw West met zijn of haar werk dat zich daar bevindt (9 keer genoemd) of met bepaalde ziekenhuizen in Nieuw West.

Negatieve associaties

Het valt op dat veel panelleden een negatieve associatie bij Nieuw West hebben. Men spreekt van *armoede* (32 keer genoemd, 4%), *lelijk* (33 keer genoemd, 4%), *ongezellig* (37 keer genoemd, 5%) en *achterbuurt* of *achterstandswijk* (19 keer genoemd). Ook heeft men de volgende associaties: *onveilig* (10 keer genoemd), *criminaliteit* (20 keer genoemd), *verpaupering* (12 keer genoemd), *hangjongeren* (4 keer genoemd), *terrorisme* (2 keer genoemd), *Mohammed B.* (3 keer genoemd) en *getto* (4 keer genoemd). Nieuw West is *vreselijk*, aldus 4 panelleden. “*Wie gaat daar nu wonen?*” zegt een ondervraagde. “*Er hoeft alleen nog prikkeldraad omheen*” zegt een ander.

Neutrale associaties

Niet iedereen is negatief over Nieuw West. Er worden ook veel associaties gegeven die neutraal van toon zijn. Zo denkt men bijvoorbeeld aan de locatie van Nieuw West. Veel panelleden zijn van mening dat Nieuw West *ver weg* is (60 keer genoemd, 8%). Of men zegt *buiten de ring* of *on-Amsterdams*. “*Het is de andere kant van de wereld*”, zegt een ondervraagde. Meerdere panelleden denken aan hun eigen jeugd die ze in Nieuw West hebben doorgebracht, of ze denken aan familie die in Nieuw West woont. Ook *markt* en *rijles/rijexamen* zijn meerdere malen genoemd als associaties.

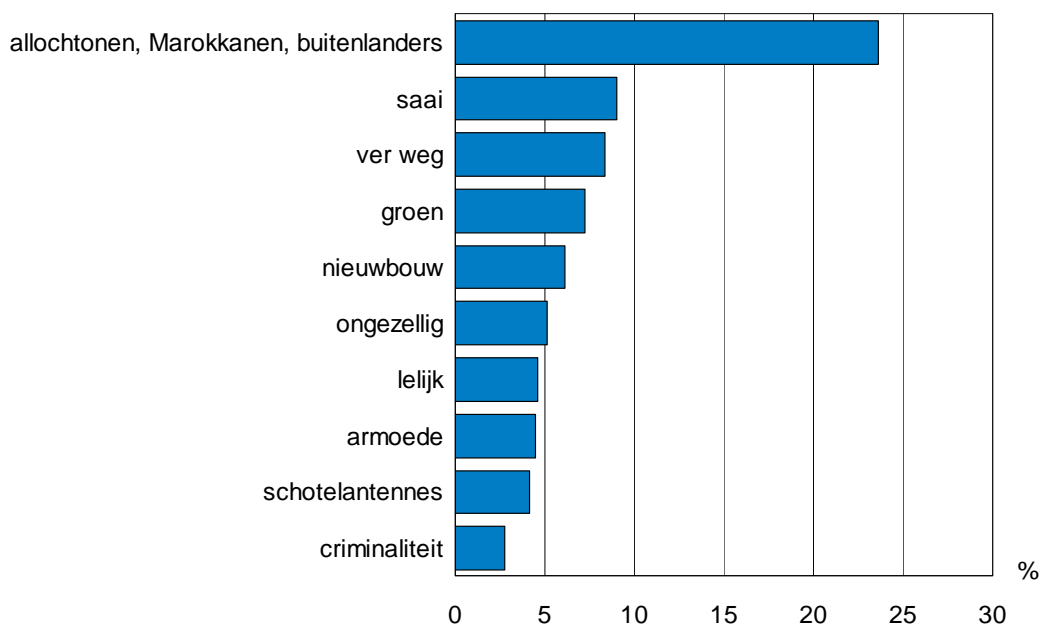
Positieve associaties

Sommige panelleden hebben positieve associaties bij Nieuw West. Zo vindt men sommige delen van Nieuw West *mooi* (17 keer genoemd). Men spreekt bijvoorbeeld over de *mooie omgeving van de Sloterplas*, de *mooie natuur*, de *mooie architectuur* en het *mooie winkelcentrum*. Ook het vele *groen* (52 keer genoemd), en de *exotische winkeltjes* worden genoemd.

Sommige Amsterdammers associëren Nieuw West met de vernieuwingsoperatie. Zij noemen (*stads*)*vernieuwing* (16 keer genoemd), *renovatie*, *vooruitgang*, *verbetering*, *steeds beter* en *potentie*. Zo zegt een ondervraagde “*Het is mooier geworden de laatste tijd*”. Een ander zegt “*De patiënt is aan de beterende hand*”.

In figuur 3.2 staan de meest voorkomende associaties weergegeven. Vijftien procent van de panelleden (107 personen) heeft geen enkele associatie bij Nieuw West.

Figuur 3.2 Meest genoemde associaties bij Nieuw West, 2005 (procenten, n=719)

3.2 Armoedige sfeer

Vervolgens konden de panelleden aangeven welke omschrijvingen zij van toepassing vinden op Nieuw West. De ondervraagden konden meerdere omschrijvingen kiezen en zelf ook een omschrijving van de sfeer toevoegen. Veel van de omschrijvingen waren door de ondervraagden al uit zichzelf genoemd als associatie bij Nieuw West.

Meer dan de helft van de ondervraagden vindt de sfeer in Nieuw West *armoedig*. Ruim een derde vindt echter wel dat Nieuw West *in ontwikkeling* is. Ook *on-Nederlands*, *verveeld* en *agressief* wordt door circa een kwart van de ondervraagden van toepassing geacht op Nieuw West.

In iets mindere mate vindt men Nieuw West *rustig, Amsterdams, afwisselend* en *levendig*. Eén op de tien ondervraagden vindt Nieuw West *eng*. Het minst van toepassing vindt men de omschrijvingen *jong, vernieuwend* en *avontuurlijk*.

Ondervraagden die nog een andere omschrijving noemen, zeggen bijvoorbeeld *saai, lelijk* of *groen*.

Tabel 3.3 Omschrijving van de sfeer in Nieuw West, 2005 (n=719)

	% van toepassing
armoedig	56
in ontwikkeling	37
on-Nederlands	30
verveeld	27
agressief	22
rustig	17
Amsterdams	15
afwisselend	15
levendig	13
eng	10
jong	6
vernieuwend	6
avontuurlijk	2
anders	12
weet ik niet	10

Panelleden die in De Baarsjes of Westerpark wonen, noemen de sfeer in Nieuw West relatief vaak *in ontwikkeling*. Dit geldt ook voor panelleden uit Amsterdam Oud-Zuid. Panelleden uit Zuidoost vinden Nieuw West relatief het minst vaak in ontwikkeling. Ook panelleden uit Zeeburg, ZuiderAmstel en Oost/Watergraafsmeer vinden dit niet vaak. Het lijkt er op dat naarmate men dichterbij de buurt van Nieuw West woont, men vaker vindt dat Nieuw West in ontwikkeling is. Bewoners uit de verder gelegen stadsdelen kunnen relatief vaak niet oordelen over de sfeer in Nieuw West. Bewoners van De Baarsjes noemen de sfeer relatief vaak rustig en verveeld. Dit laatste geldt ook voor bewoners van Westerpark.

Panelleden met een baan of eigen bedrijf vinden de sfeer in Nieuw West minder vaak *Amsterdams* dan de panelleden met bijvoorbeeld een uitkering of pensioen. Zij vinden de sfeer daarnaast minder vaak *eng* en *vernieuwend*. Zij vinden de sfeer juist vaker armoedig en verveeld. Panelleden die rondkomen van een studiebeurs of ouderbijdrage (voornamelijk studenten) noemen de sfeer in Nieuw West vaker *agressief* en *armoedig* dan de overige panelleden.

Ondervraagden tussen 25 en 44 jaar oud vinden Nieuw West vaker in ontwikkeling dan de oudere en jongere ondervraagden. Ondervraagden tussen 35 en 44 jaar oud vinden de sfeer vaker verveeld.

3.3 De woningvoorraad: goedkoop en lelijk

De panelleden die wel eens in Nieuw West komen is gevraagd hoe zij tegen de woningen in Nieuw West aankijken. Ongeveer de helft van de ondervraagden vinden de woningen in Nieuw West lelijk en goedkoop. Circa drie op de tien ondervraagden vinden de woningen ouderwets en slecht onderhouden. Iets minder dan 15% vindt dat er sprake is van leuke nieuwbouw en grote woningen in Nieuw West en het minst vaak van toepassing vindt men dat de woningen goed onderhouden en comfortabel zijn. Ondervraagden die iets anders noemen, noemen de woningen bijvoorbeeld eentonig, klein of saai. Ook wordt opgemerkt dat sommige woonblokken mooi gerenoveerd zijn.

Tabel 3.4 Omschrijving van de woningvoorraad in Nieuw West, 2005 (n=653)

	%
lelijke woningen	52
goedkope woningen	51
ouderwetse woningen	29
slecht onderhouden	29
leuke nieuwbouw	14
grote woningen	13
comfortabele woningen	5
goed onderhouden	3
anders	8
weet ik niet	16

De bewoners van de verschillende stadsdelen denken verschillend over de woningvoorraad. Zo vinden bewoners van Zuidoost de woningen het minst vaak lelijk van alle ondervraagden (35% versus 52% gemiddeld). Bewoners van De Baarsjes, Amsterdam Oud-Zuid, ZuiderAmstel en Westerpark vinden het vaakst dat er sprake is van en leuke nieuwbouw.

Mannen vinden de woningen in Nieuw West vaker goedkoop dan vrouwen. Ook panelleden met een AOW-uitkering of pensioen zijn vaker van mening dat de woningen goedkoop zijn. Studenten vinden de woningen relatief vaak slecht onderhouden. Panelleden met een baan of eigen bedrijf vinden de woningen in Nieuw West minder vaak comfortabel dan de panelleden met een uitkering of pensioen. Naarmate de ondervraagde een hoger inkomen heeft, vindt hij of zij de woningen in Nieuw West vaker goedkoop. Naarmate men een lager inkomen heeft, heeft men vaker geen mening over de woningvoorraad. Ondervraagden tussen 18 en 34 jaar oud, vinden de woningvoorraad in Nieuw West minder vaak ouderwets dan de oudere ondervraagden (22% versus 29%).

3.4 Openbare ruimte: rommelig en groen

Vervolgens is de panelleden die wel eens in Nieuw West komen gevraagd ook aan te geven welke omschrijvingen ze van toepassing vinden op de openbare ruimte in Nieuw West. Circa 40% noemt de openbare ruimte in Nieuw West rommelig en groen. Ongeveer een kwart van de ondervraagden noemt het onoverzichtelijk en wijds. Het minst van toepassing vindt men benauwd en kindvriendelijk. Andere omschrijvingen die men geeft zijn armoedig, kaal, verwaarloosd en saai.

Tabel 3.5 Omschrijving van de openbare ruimte in Nieuw West, 2005 (n=653)

	%
rommelig	43
groen	39
onoverzichtelijk	24
wijds	22
benauwd	15
kindvriendelijk	10
anders	12
weet ik niet	17

Bewoners van de stadsdelen Amsterdam-Noord en Oud-Zuid vinden Nieuw West minder vaak wijds dan bewoners van de overige stadsdelen. Mannen vinden de openbare ruimte vaker rommelig dan vrouwen. Vrouwen geven vaker aan dat ze het niet weten. Panelleden met een baan of eigen bedrijf noemen de openbare ruimte vaker kindvriendelijk en overzichtelijk dan panelleden met een uitkering. Panelleden met een uitkering, pensioen en panelleden zonder inkomen vinden de openbare ruimte vaker benauwd. Autochtonen en westerse allochtonen vinden de openbare ruimte in Nieuw West vaker rommelig dan niet-westerse allochtonen.

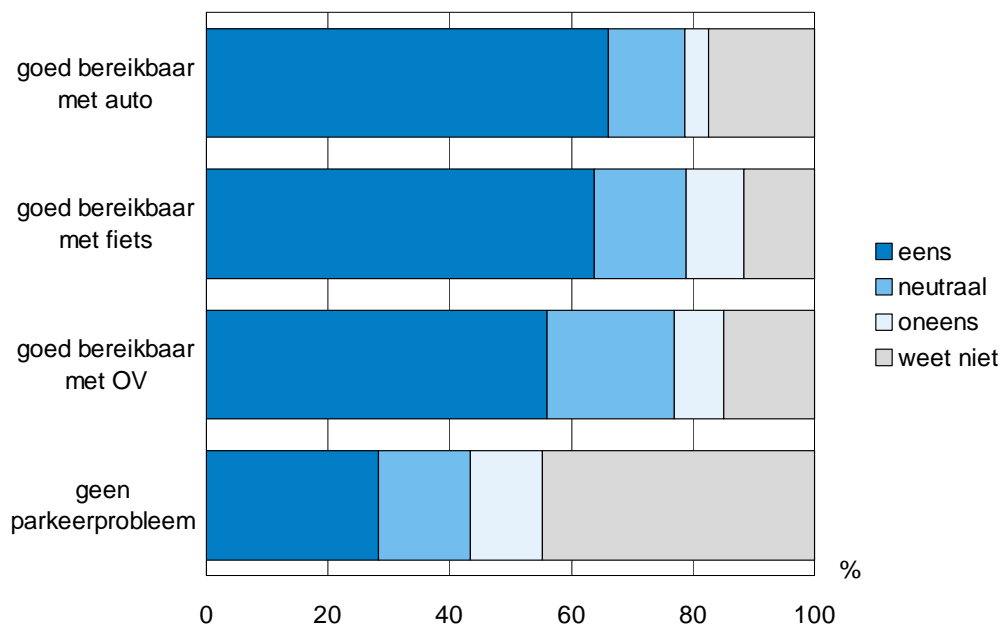
3.5 Nieuw West goed bereikbaar

Er zijn vier stellingen aan de ondervraagden (die wel eens in Nieuw West komen) voorgelegd over de bereikbaarheid van Nieuw West:

- Er is geen parkeerprobleem in Nieuw West
- Nieuw West is goed te bereiken met het openbaar vervoer
- Nieuw West is goed te bereiken met de auto
- Nieuw West is goed te bereiken met de fiets

Over het algemeen vinden de ondervraagden Nieuw West goed bereikbaar met zowel de auto (66%), de fiets (64%) als met het openbaar vervoer (56%). Respectievelijk 4%, 10% en 8% is het hier niet mee eens. Met het parkeren in Nieuw West hebben veel ondervraagden vermoedelijk geen ervaring: 45% weet niet of er een parkeerprobleem is. Twaalf procent vindt dat er wel een parkeerprobleem is en 28% vindt dat er geen sprake van een parkeerprobleem is.

Figuur 3.6 Oordeel over bereikbaarheid Nieuw West, 2005 (procenten, n=653)

Bewoners van de stadsdelen Zuidoost en Oost/Watergraafsmeer vinden relatief vaak dat er parkeerproblemen zijn in Nieuw West. Bewoners van Amsterdam Oud-Zuid, ZuiderAmstel en De Baarsjes vinden juist relatief vaak dat er geen parkeerproblemen zijn. Bewoners van Oost/Watergraafsmeer vinden daarnaast relatief vaak dat Nieuw West lastig bereikbaar is met openbaar vervoer en met de auto. Bewoners van stadsdeel Zuidoost vinden Nieuw West juist vaak lastig bereikbaar met de fiets.

(Echt)paren zonder kinderen vinden vaker dat er parkeerproblemen zijn in Nieuw West dan ondervraagden met een andere gezinssamenstelling (18% versus 12% gemiddeld). Alleenstaanden en ondervraagden met een laag inkomen (tot 1000 euro netto per maand) geven vaak aan dat zij niet weten of er parkeerproblemen zijn (54% en 70% versus 45% gemiddeld). (Echt)paren met kinderen vinden Nieuw West relatief vaak goed bereikbaar met de auto (74%). Ondervraagden met een andere gezinssamenstelling weten vaker geen antwoord op deze vraag. Wellicht zijn zij minder vaak in het bezit van een auto.

Jongere ondervraagden (18 tot 34 jaar) hebben relatief vaak geen mening over de parkeerproblemen. Daarnaast zijn mannen vaker van mening dat er parkeerproblemen zijn in Nieuw West dan vrouwen. Vrouwen hebben hierover vaker geen mening. Autochtonen vinden Nieuw West vaak beter bereikbaar met de fiets dan allochtonen. Allochtonen hebben hierover vaker geen mening.

3.6 Bijna kwart heeft interesse voor een woning in Nieuw West

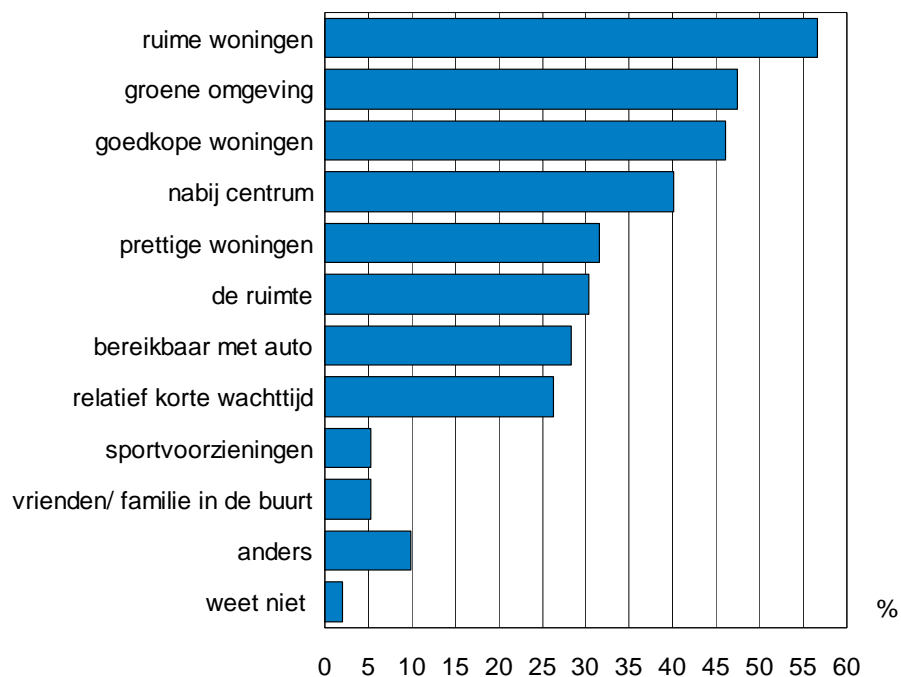
Nadat de panelleden op de hoogte zijn gebracht van de vernieuwingsplannen in Nieuw West, kan 21% van de ondervraagden zich voorstellen dat ze in Nieuw West een woning zouden kopen of huren. Voor de meeste van hen (15%) is dit wel pas ná de vernieuwingen. Bijna driekwart van de ondervraagden (72%) geeft aan geen interesse voor een woning in Nieuw West te hebben.

Bewoners van stadsdeel De Baarsjes geven relatief vaak aan dat zij interesse hebben voor een woning in Nieuw West. Dit geldt ook voor bewoners van stadsdeel Westerpark (respectievelijk kan 39% en 26% van deze twee stadsdelen zich voorstellen dat zij in Nieuw West een woning zouden kopen of huren, tegen 21% gemiddeld). Bewoners van Amsterdam Oud-Zuid, Oost/Watergraafsmeer en Zuidoost kunnen zich dit het minst vaak voorstellen. Jongere ondervraagden denken eerder dat zij wellicht een huis zouden kopen of huren in Nieuw West dan oudere ondervraagden: van de 18 tot 34-jarigen kan 31% zich dit voorstellen, van de 35 tot 54-jarigen is dit 19% en van de ondervraagden die ouder zijn dan 55 is dit 13%.

Reden interesse: ruime, goedkope woningen in groene omgeving

Aan de 152 panelleden die hebben aangegeven eventueel interesse te hebben voor een woning in Nieuw West (voor of na de vernieuwingen), is gevraagd wat de belangrijkste redenen (zouden) zijn om voor Nieuw West te kiezen. Voor veel ondervraagden heeft dit met de ruime (57%) en goedkope (46%) woningen te maken. Ook de groene omgeving (47%) en de nabijheid van het centrum van Amsterdam (40%) spelen voor veel ondervraagden een rol. Ondervraagden die iets anders noemen, noemen als (een van de) belangrijkste reden(en) om voor Nieuw West te kiezen bijvoorbeeld een tuin, parkeerruimte, aanlegplaats voor een boot of dat men in verband met werk zou overwegen te verhuizen.

Figuur 3.7 Redenen om interesse te hebben voor een woning in Nieuw West, 2005 (procenten, n=152)

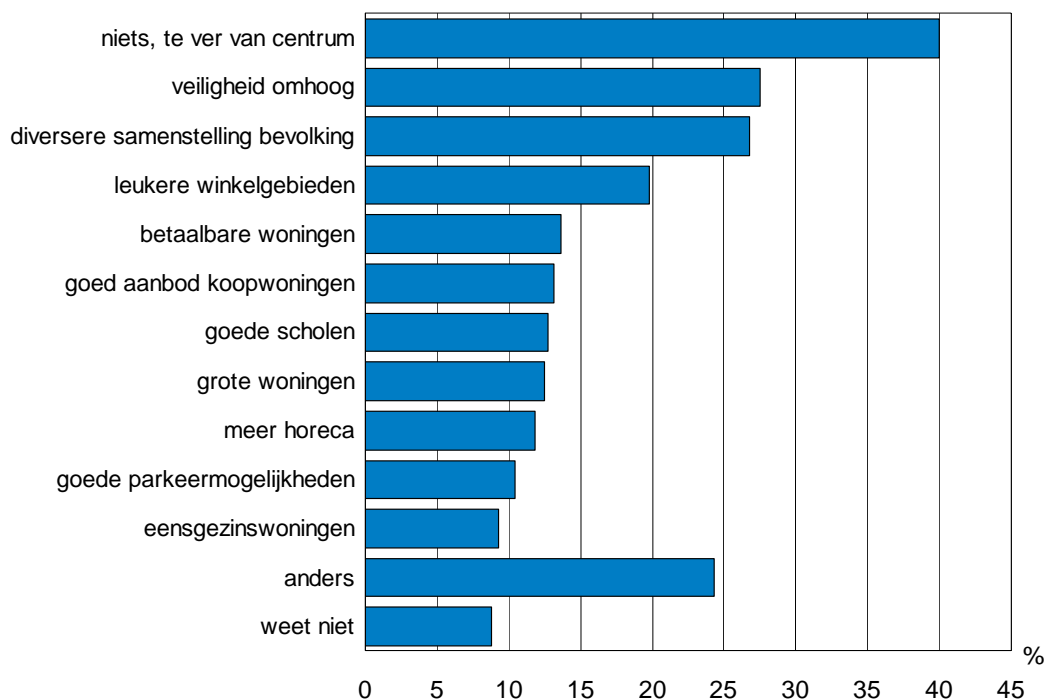

Vrouwen geven vaker dan mannen aan interesse te hebben voor Nieuw West in verband met de ruime woningen. Mannen noemen vaker de ruimte in het algemeen. Voor de jongere ondervraagden (18 tot 34 jaar) spelen de goedkope woningen een rol (57%). Voor oudere ondervraagden speelt dit aanzienlijk minder (35-54 jaar: 42%, 55+: 19%). Ook spelen de goedkope woningen een grotere rol naarmate de ondervraagden een lager inkomen hebben. Het zelfde geldt voor de relatief korte wachttijden.

Wat zou er moeten veranderen?

Aan de 567 panel die hebben aangegeven niet in Nieuw West te willen wonen, is gevraagd wat er moet veranderen in Nieuw West waardoor zij wel in Nieuw West zouden willen wonen. De veiligheid en de samenstelling van de bevolking zijn aspecten die zouden moeten veranderen, volgens respectievelijk 27% en 28%. Voor 40% is er niets dat Nieuw West zou kunnen veranderen: ze vinden Nieuw West gewoon te ver van het centrum. Negen procent weet niet wat er zou moeten veranderen. De ondervraagden die iets anders noemen, zouden meer groen willen of minder concentraties allochtonen zien of overwegen te verhuizen als er iets bijzonders gebouwd zou worden, het geheel mooier gemaakt wordt of er meer sfeer komt. De meeste ondervraagden die iets anders noemen geven echter aan dat er niets hoeft te veranderen omdat ze toch niet in Nieuw West willen wonen. Bijvoorbeeld omdat ze het daar nooit naar hun zin zullen hebben of omdat ze een andere buurt in Amsterdam prefereren.

Figuur 3.8 Wat moet er veranderen om interesse te hebben voor een woning in Nieuw West, 2005 (procenten, n=567)

Bewoners van Zuidoost vinden relatief vaak dat de woningen in Nieuw West betaalbaar moeten zijn, willen zij interesse hebben voor een woning daar. Bewoners van De Baarsjes, Zuidoost en Oost/Watergraafsmeer geven relatief vaak aan dat zij willen dat er leukere winkelgebieden komen. Voor bewoners van Zuidoost en ZuiderAmstel spelen goede parkeermogelijkheden een rol. Bewoners van Westerpark, Amsterdam Oud-Zuid en De Baarsjes geven relatief vaak dat er niets hoeft te veranderen omdat zij Nieuw West toch te ver uit het centrum vinden. Bewoners van Amsterdam-Noord en Zuidoost geven relatief vaak aan niet te weten wat er moet veranderen.

Mannen geven vaker dan vrouwen aan dat er een goed aanbod van koopwoningen hen eventueel over de streep kan trekken om in Nieuw West te gaan wonen. Daarnaast weten mannen relatief vaak niet wat er zou moeten veranderen. Vrouwen geven vaker aan dat er goede scholen in Nieuw West moeten komen. Studenten en jongere ondervraagden (tot 34 jaar) geven relatief vaak aan dat er niets hoeft te veranderen, omdat zij Nieuw West te ver uit het centrum vinden liggen. Ook vinden zij horeca relatief vaak belangrijk. Jongere ondervraagden hechten ook meer belang aan goede scholen dan oudere ondervraagden. Ouderen (55+) hechten op hun beurt meer aan goede parkeermogelijkheden. Vooral ondervraagden met een inkomen tussen 1000 en 2050 euro geven aan dat er betaalbare woningen in Nieuw West moeten komen, willen zij interesse hebben.

Autochtonen en westerse allochtonen vinden de komst van horeca vaker belangrijk dan niet-westerse allochtonen. Ook goede parkeerplaatsen vinden zij belangrijker. Ondervraagden met een baan of eigen bedrijf geven vaker aan dat een goed aanbod van

koopwoningen aanwezig moet zijn. Zij zeggen ook vaker dat er niets hoeft te gebeuren omdat zij Nieuw West sowieso te ver weg vinden.

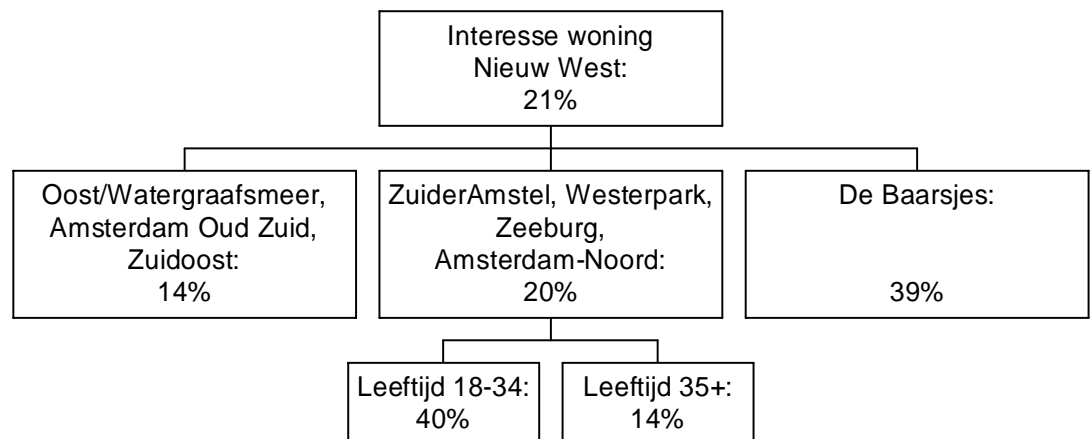
Vooraf gezinnen met kinderen willen graag eengezinswoningen in Nieuw West. Ook willen zij, samen met eenoudergezinnen, meer goede scholen in Nieuw West. De alleenstaanden noemen vaak meer horeca en leukere winkelgebieden als voorwaarde. Zij geven echter ook - samen met eenoudergezinnen - het vaakst aan sowieso niet naar Nieuw West te willen verhuizen (respectievelijk 48% en 44% versus 40% gemiddeld).

3.7 Nadere analyse: wie heeft interesse voor Nieuw West?

Met behulp van een answertree-analyse is bekeken welke achtergrondkenmerken het meest bepalend zijn voor eventuele interesse voor een huur- of koopwoning in Nieuw West. Hierbij is gekeken naar geslacht, leeftijd, etniciteit, stadsdeel waaruit men afkomstig is, bron van inkomen, huishoudensamenstelling en inkomen.

Hierbij blijkt vooral het stadsdeel waarin men woont van invloed te zijn op het hebben van interesse voor een woning in Nieuw West. Bewoners uit De Baarsjes hebben het vaakst eventueel interesse voor een woning in Nieuw West (39%). Bewoners uit Oost/Watergraafsmeer, Amsterdam Oud-Zuid en Zuidoost hebben het minst vaak interesse (gemiddeld 14%). Bewoners van ZuiderAmstel, Westerpark, Zeeburg en Amsterdam-Noord zitten hier met gemiddeld 20% tussenin. Binnen deze laatste groep speelt leeftijd van de ondervraagde een rol: 18 tot 34-jarigen zijn vaker geïnteresseerd in een woning in Nieuw West dan de oudere ondervraagden.

Figuur 3.9 Achtergrondkenmerken die bepalend zijn voor interesse woning Nieuw West

Conclusies

Eind april 2005 heeft O+S, de Dienst Onderzoek en Statistiek van de gemeente Amsterdam, in opdracht van Bureau Parkstad onderzoek uitgevoerd naar het draagvlak van de vernieuwingen die gaande zijn (en in de toekomst nog zullen worden uitgevoerd) in Nieuw West. In het onderzoek zijn drie verschillende groepen benaderd: bewoners, ondernemers en overige Amsterdammers. De bewoners en ondernemers is gevraagd naar hun oordeel over de vernieuwingen en wat voor gevolgen deze vernieuwingen voor hen zelf hebben. De overige Amsterdammers is geprobeerd te achterhalen hoe populair Nieuw West op dit moment is en in de toekomst zal worden. In dit hoofdstuk zal een overzicht worden gegeven van de belangrijkste resultaten en conclusies.

Oordeel over vernieuwingen: jongeren zijn positiever dan ouderen

Aan de bewoners en de ondernemers is gevraagd wat zij van de vernieuwingen vinden. De vernieuwingen worden door de bewoners over het algemeen geaccepteerd. Ondanks het feit dat een relatief groot deel van de bewoners van mening is dat de nieuwe woningen te duur zijn, vindt ook een groot deel dat de vernieuwingen het wel waard zijn. Leeftijd is het meest van invloed op het oordeel over de vernieuwingen. Oudere bewoners zijn minder positief over de vernieuwingen dan jongeren inwoners van Nieuw West en willen ook minder vaak verhuizen, zij zijn vaak van mening dat de woningen nog in prima staat zijn en vinden vernieuwingen dan ook niet nodig. Jongeren zijn meer geneigd om te verhuizen en zien ook meer noodzaak en voordeel in de vernieuwingen dan de oudere inwoners van Nieuw West.

Bij de vraag waarom ouderen minder positief zijn over de vernieuwing kan niet één bepaalde factor (zoals slechte informatie of een te dure nieuwe woning) worden aangewezen. Juist het feit dat het om ouderen gaat speelt in dit geval een grote rol. Oudere bewoners, en met de name de 65-plussers, wonen al lang in de huidige woning en de stap om te verhuizen is voor deze bewoners erg groot. Zij zijn tevreden met hun huidige woning, zij zien de noodzaak van de vernieuwingen niet en oordelen daardoor in het algemeen negatiever over de vernieuwingen. “*Oude bomen moet men niet verplaatsen*” lijkt hier de meest passende omschrijving. Voor jongeren daarentegen is de stap om te verhuizen veel minder groot, zij zijn eerder geneigd om te verhuizen en zien de vernieuwingen als kans om er op vooruit te gaan.

Kleinere ondernemers minder positief over vernieuwingen

Ook ondernemers zijn positief over de vernieuwing: voor hen geldt dat vernieuwing verbetering is. Vooral de grotere bedrijven, die meer klanten van buiten de buurt hebben en dus meer naar buiten zijn gericht, zien meer voordeel van de vernieuwing. De kleinere bedrijven, die afhankelijk zijn van de buurtbewoners, hebben angst om klanten te verliezen door de vernieuwing.

Associaties bij vernieuwingen

Uit de resultaten is gebleken dat zowel de bewoners als de ondernemers uit Nieuw West bij de vernieuwingen vooral denken aan het slopen van woningen en de nieuwbouw die er voor terug komt. Plannen die te maken hebben met specifieke projecten (zoals de vernieuwing van het Osdorpplein en het aanleggen van sportveldjes) zijn minder bekend bij de bewoners en ondernemers. Daarbij geldt wel dat bewoners die in de omgeving van deze projecten wonen, er meer bekend mee zijn. Dit geldt ook voor de bekendheid met het wonen in een vernieuwingsgebied in het algemeen: bewoners die in een gebied wonen waar de vernieuwingsprojecten al van start zijn, weten vaker dat ze in een vernieuwingsgebied wonen in vergelijking met bewoners die in gebieden wonen die over enkele jaren vernieuwd gaan worden. De informatievoorziening over de vernieuwing wordt zowel door het grootste deel van bewoners als ondernemers als positief ervaren. De drie meest genoemde informatiebronnen voor bewoners en ondernemers zijn: de informatiekrant, de Westerpост en brieven van het stadsdeel.

De overige Amsterdammers (die niet in Nieuw West wonen) hebben veelal negatieve associaties bij Nieuw West. Het meest genoemd zijn 'allochtonen', 'Marokkanen' en 'buitenlanders'. Ook 'saaï' en 'ver weg' zijn veel genoemd. Verder associeert de Amsterdammer Nieuw West met 'groen'. De ideeën over de woningvoorraad zijn ook niet positief: het zijn volgens de overige Amsterdammers vooral lelijke woningen en goedkope woningen. Niet alle Amsterdammers zijn echter negatief over Nieuw West: ook leuke nieuwbouw, grote woningen, comfortabele woningen en goed onderhouden worden genoemd als men het heeft over de woningvoorraad.

Binding met de buurt

Zowel de bewoners als de ondernemers geven gemiddeld een voldoende voor de buurt waarin zij wonen en werken. Bewoners geven gemiddeld een 6,8 en ondernemers een 6,5.

De verhuigeneigdheid en het oordeel over de buurt hangen met elkaar samen: de bewoners die niet willen verhuizen waarderen de buurt met een 7,2, terwijl de bewoners die misschien willen verhuizen een 6,6 geven en de bewoners die zeker willen verhuizen een 6,2 geven.

Aan de bewoners is tevens gevraagd in welke mate zij zich prettig voelen in de buurt. Tweederde van de ondervraagde bewoners voelt zich prettig, en dit geldt vaker voor bewoners uit Osdorp: 72% voelt zich prettig.

Wat de bewoners missen in Nieuw West

Het zijn voornamelijk allochtone bewoners die aangeven iets te missen in de buurt. Het meest gemist worden activiteiten voor jongeren, speeltuinen en winkels.

De bekendheid van activiteiten die op dit moment georganiseerd worden in Nieuw West (zoals het Watervalfestival, Studio West en de Five O'Clock Class) is echter niet heel groot. Zo lijkt het dus zo te zijn dat bewoners aangeven dat zij bepaalde activiteiten missen, terwijl ze niet goed op de hoogte zijn van het bestaan van deze activiteiten. Dit zou kunnen worden opgelost door informatie te verstekken over de activiteiten die plaatsvinden in Nieuw West.

Leeftijd en woontijd bepalend voor verhuiscijnsigheid bewoners

In het onderzoek is gekeken welke groepen bewoners vooral cijnsig zijn om Nieuw West te verlaten. Leeftijd is het meest van invloed op de verhuiscijnsigheid van de bewoners van Nieuw West. Het zijn voornamelijk jonge bewoners die al enige tijd in de buurt wonen, die wel willen vertrekken. De bewoners die zich net in de buurt hebben gevestigd zijn minder cijnsig om uit de buurt te vertrekken.

Oudere inwoners willen het liefst in Nieuw West blijven wonen en zijn minder cijnsig om te verhuizen. Vooral oudere bewoners uit Slotervaart en de Kolenkit willen vaak verhuizen, bewoners uit Geuzenveld-Slotermeer en Osdorp willen minder vaak vertrekken uit Nieuw West.

Ook moet worden opgemerkt dat een derde van de ondervraagde bewoners aangeeft te willen verhuizen omdat de woning wordt gesloopt: deze bewoners hebben dus geen keus. Voor de bewoners die uit eigen overwegingen willen vertrekken zijn de te kleine woning, het type woning en de slechte buurt de meest genoemde redenen. Voor de bewoners die niet willen vertrekken, voornamelijk de oudere inwoners, geldt dat zij tevreden zijn over hun woning en dat zij de buurt leuk vinden.

Verder geldt dat naast leeftijd en woontijd ook het oordeel over de eigen woning een rol speelt bij de verhuiscijnsigheid: bewoners die tevreden zijn over hun woning zijn minder cijnsig tot verhuizen dan bewoners die minder positief oordelen over hun woning.

Hoe oordeelt de groep die het meest verhuiscijnsig is?

Voor een deel van de groep bewoners die het meest cijnsig is te verhuizen (de groep bewoners jonger dan 49 jaar en de groep bewoners die langer dan zes jaar in de huidige woning wonen) geldt dat ze *moeten* verhuizen, doordat hun woning wordt gesloopt. Voor het grootste deel geldt echter dat zij zelf weg *willen*, omdat zij hun woning te klein vinden of omdat zij een ander type woning zoeken.

Dit betekent echter niet dat zij ook willen vertrekken uit Nieuw West. Zij geven aan vooral binnen Nieuw West (met name Osdorp of Geuzenveld-Slotermeer) te willen verhuizen. Het grootste deel van deze ondervraagden woont nu ook in Geuzenveld-Slotermeer. De binding met de eigen buurt, en de binding met Nieuw West in het algemeen, is dus ook onder deze groep verhuiscijnsigden hoog. Wel geeft ook ongeveer een kwart aan geen specifieke voorkeur te hebben of buiten Amsterdam te willen wonen.

Voor meer dan de helft van deze groep gaat de voorkeur uit naar een eengezinswoning. Het zijn vaak jonge stellen met kinderen die tot deze groep verhuiscijnsigden behoort. De activiteiten die deze groep mist, verschillen van de activiteiten die de overige bewoners missen. Het meest gemist door deze groep worden speeltuinen, activiteiten voor jongeren, een café of terras.

Er kan dus worden geconcludeerd dat het hier veelal om jonge gezinnen met kinderen gaat. Deze gezinnen willen niet perse weg uit Nieuw West, maar missen op dit moment wel bepaalde voorzieningen in de buurt zoals activiteiten voor jongeren maar ook horecagelegenheden.

Grote ondernemingen meer cijnsig te verhuizen

Het onderzoek onder ondernemers heeft laten zijn dat vooral de grotere ondernemers vaker cijnsig zijn tot verhuizen. De kleinere ondernemers hebben meer binding met de buurt en zijn ook afhankelijk van de buurtbewoners als klanten en willen minder vaak vertrekken uit Nieuw West. Grotere ondernemingen trekken ook meer klanten aan uit de rest van Amsterdam en zijn dus minder afhankelijk van wat er gebeurt in de buurt.

Nieuw West in trek bij jonge Amsterdammers

Opvallend is ondanks de (veel genoemde) negatieve associaties die de Amsterdammers hebben met Nieuw West dat 21% van de Amsterdammers wel in Nieuw West zou willen wonen. Echter, men wil dan wel *na* de vernieuwingen naar Nieuw West trekken. Vooral bewoners van stadsdeel De Baarsjes hebben interesse om in Nieuw West te gaan wonen. De nabijheid kan hierbij een rol spelen: voor deze bewoners is het een kleine stap om naar Nieuw West te verhuizen en zij kennen de buurt ook vaak beter. Daarnaast is het imago van bewoners uit De Baarsjes ook positiever: zij zijn vaker van mening dat Nieuw West in ontwikkeling is en vinden ook vaker dan de overige Amsterdammers dat er leuke nieuwbouw is. Een mogelijk derde verklaring is de bevolkingssamenstelling van De Baarsjes: deze komt meer overeen met de bevolkingssamenstelling van Nieuw West. Zijn het juist de jonge inwoners van Nieuw West die vaak willen vertrekken, Nieuw West is tegelijkertijd voor *andere* jonge Amsterdammers een alternatief. Jonge Amsterdammers hebben vaker dan oudere Amsterdammers interesse om in Nieuw West te wonen. Wellicht dat het hier jonge gezinnen betreft die naar grotere woningen willen verhuizen. Het zijn voornamelijk de ruime en goedkope woningen, de groene omgeving en de nabijheid van het centrum waardoor men geïnteresseerd is in een woning in Nieuw West. Voor een groot deel van de Amsterdammers die geen interesse hebben voor Nieuw West geldt dat ze dit ook niet in de toekomst zouden hebben indien er dingen veranderen, voor deze groep geldt dat Nieuw West te ver van het centrum ligt. Een deel van de bewoners zou misschien wel interesse hebben om in Nieuw West te gaan wonen als de veiligheid in Nieuw West zou verbeteren en als de bevolkingssamenstelling in Nieuw West diverser zou zijn. Daarnaast wil men graag leukere winkelgebieden in Nieuw West.